Tabela 42

Ceny skupu państwowego, koszt jednostkowy 1 q żyta oraz wskaźnik opłacalności w latach od 1957/58 do 1960/61

Wyszczególnienie	57/58	58/59	59/60	60/61	57/58	58/59	59/60	60/61
	Gdańsk—Koszalin—Szczecin				Olsztyn			
Cena	—	—	215	217	—	—	211	217
Koszt jednostk.	—	—	190	186	—	—	225	254
Wskaźn. opłac.	—	—	113	117	—	—	94	85
	Zielona Góra				Poznań—Bydgoszcz			
Cena	—	—	222	237	227	219	221	221
Koszt jednostk.	—	—	302	233	195	204	194	187
Wskaźn. opłac.	—	—	74	102	117	107	114	118
	Łódź—Warszawa				Białystok			
Cena	224	218	220	217	208	208	211	211
Koszt jednostk.	220	285	243	254	240	274	220	262
Wskaźn. opłac.	102	76	91	85	87	75	96	81
	Kielce—Lublin—Kraków—Rzeszów				Wrocław —Opole			
Cena	238	227	225	227	231	221	218	219
Koszt jednostk.	305	325	297	319	235	232	226	203
Wskaźn. opłac.	78	70	76	71	98	95	96	108

Tabela 43

Ceny skupu państwowego, koszty jednostkowe 1 q jęczmienia oraz wskaźnik opłacalności w latach 1957/58 do 1960/61

Wyszczególnienie	57/58	58/59	59/60	60/61	57/58	58/59	59/60	60/61
	Gdańsk—Koszalin—Szczecin				Olsztyn			
Cena	—	—	245	246	—	—	261	227
Koszt jednostk.	—	—	273	185	—	—	202	189
Wskaźn. opłacaln.	—	—	90	133	—	—	129	120
	Zielona Góra				Poznań—Bydgoszcz			
Cena	—	—	285	259	280	299	307	293
Koszt jednostk.	—	—	408	267	203	198	235	183
Wskaźn. opłacaln.	—	—	70	97	138	151	131	160
	Łódź—Warszawa				Białystok			
Cena	253	264	278	289	213	205	207	224
Koszt jednostk.	264	291	301	265	399	347	357	327
Wskaźn. opłacaln.	96	91	92	109	53	59	58	69
	Kielce Lublin—Kraków—Rzeszów				Wrocław—Opole			
Cena	248	246	235	250	245	244	264	278
Koszt jednostk.	346	363	327	343	329	337	321	325
Wskaźn. opłacaln.	72	68	72	73	74	72	82	86

Tabela 44

Ceny skupu państwowego, koszt jednostkowy 1 q owsa oraz wskaźnik opłacalności w latach od 1957/58 do 1960/61

Wyszczególnienie	57/58	58/59	59/60	60/61	57/58	58/59	59/60	60/61
	Gdańsk—Koszalin—Szczecin				Olsztyn			
Cena	—	—	208	203	—	—	193	192
Koszt jednostk.	—	—	255	191	—	—	231	220
Wskaźn. opłacaln.	—	—	82	106	—	—	84	87
	Zielona Góra				Poznań—Bydgoszcz			
Cena	—	—	211	213	208	208	207	200
Koszt jednostk.	—	—	354	207	211	192	247	181
Wskaźn. opłacaln.	—	—	60	103	99	108	84	110
	Łódź—Warszawa				Białystok			
Cena	197	203	193	183	192	198	196	193
Koszt jednostk.	286	295	309	275	296	281	307	273
Wskaźn. opłacaln.	69	69	62	66	65	70	64	71
	Kielce—Lublin—Kraków—Rzeszów				Wrocław—Opole			
Cena	211	211	199	210	215	211	207	210
Koszt jednostk.	342	350	333	337	224	215	220	177
Wskaźn. opłacaln.	62	60	60	62	96	98	94	119

Tabela 45

Ceny skupu państwowego, koszt jednostkowy 1 q ziemniaków, oraz wskaźnik opłacalności w latach od 1957/58 do 1960/61

Wyszczególnienie	57/58	58/59	59/60	60/61	57/58	58/59	59/60	60/61
	Gdańsk—Koszalin—Szczecin				Olsztyn			
Cena	—	—	70	79	—	—	65	77
Koszt jednostk.	—	—	55	58	—	—	55	56
Wskaźn. opłac.	—	—	127	136	—	—	118	138
	Zielona Góra				Poznań—Bydgoszcz			
Cena	—	—	60	71	62	76	78	76
Koszt jednostk.	—	—	73	67	55	65	61	57
Wskaźn. opłacaln.	—	—	82	106	113	117	128	133
	Łódź—Warszawa				Białystok			
Cena	62	73	74	79	54	72	73	77
Koszt jednostk.	58	58	64	62	69	66	66	65
Wskaźn. opłacaln.	107	126	116	127	78	109	111	119
	Kielce—Lublin—Kraków—Rzeszów				Wrocław—Opole			
Cena	55	77	74	67	61	78	61	74
Koszt jednostk.	69	73	84	87	68	82	63	65
Wskaźn. opłacaln.	80	105	88	77	89	95	97	114

Tabela 46

Ceny skupu państwowego, koszt jednostkowy 1 q buraków cukrowych oraz wskaźnik opłacalności w latach od 1957/58 do 1960/61

Wyszczególnienie	57/58	58/59	59/60	60/61	57/58	58/59	59/60	60/61
	Gdańsk—Koszalin—Szczecin				Olsztyn			
Cena	—	—	60	60	—	—	60	60
Koszt jednostk.	—	—	54	30	—	—	60	49
Wskaźn. opłacaln.	—	—	111	200	—	—	100	122
	Zielona Góra				Poznań—Bydgoszcz			
Cena	—	—	60	60	58	60	60	60
Koszt jednostk.	—	—	56	34	34	36	81	32
Wskaźn. opłacaln.	—	—	107	176	171	167	74	188
	Łódź —Warszawa				Białystok			
Cena	58	60	60	60	—	—	—	—
Koszt jednostk.	46	52	68	50	—	—	—	—
Wskaźn. opłacaln.	126	115	88	120	—	—	—	—
	Kielce—Lublin—Kraków—Rzeszów				Wrocław—Opole			
Cena	58	60	60	60	58	60	60	60
Koszt jednostk.	55	60	69	68	42	39	74	36
Wskaźn. opłacaln.	105	100	87	88	138	154	81	167

Tabela 47

Ceny kontraktacji trzody mięsno-słoninowej, koszt jednostkowy 1 kg trzody chlewnej oraz wskaźnik opłacalności w latach od 1957/58 do 1960/61

Wyszczególnienie	57/58	58/59	59/60	60/61	57/58	58/59	59/60	60/61
	Gdańsk—Koszalin—Szczecin				Olsztyn			
Cena	—	—	17,81	19,16	—	—	17,48	18,86
Koszt jednostk.	—	—	17,21	17,38	—	—	18,93	20,10
Wskaźn. opłac.	—	—	103,5	110,2	—	—	92,3	93,8
	Zielona Góra				Poznań—Bydgoszcz			
Cena	—	—	16,80	18,39	—	20,01	20,93	21,92
Koszt jednostk.	—	—	16,66	16,77	16,02	15,78	16,20	16,65
Wskaźn. opłac.	—	—	100,8	109,7	—	126,8	129,2	131,7
	Łódź—Warszawa				Białystok			
Cena	16,51	16,53	17,12	18,17	16,69	16,55	17,53	18,86
Koszt jednostk.	18,11	17,89	18,61	19,96	17,60	19,01	18,30	19,87
Wskaźn. opłac.	91,2	92,4	92,0	91.0	94.8	87,1	95,8	94,9
	Kielce—Lublin—Kraków—Rzeszów				Wrocław—Opole			
Cena	16,69	17,00	17,69	18,53	17,22	17,40	17,96	19,23
Koszt jednostk.	18,25	19,71	20,74	21,96	17,98	21,12	19,65	21,88
Wskaźn. opłac.	91,5	86,3	85,3	84,4	95,8	82,4	91,4	87,9

Tabela 48

Ceny skupu państwowego, koszt jednostkowy 1 kg żywca wołowego oraz wskaźnik opłacalności w latach od 1957/58 do 1960/61

Wyszczególnienie	57/58	58/59	59/60	60/61	57/58	58/59	59/60	60/61
	Gdańsk—Koszalin—Szczecin				Olsztyn			
Cena	—	—	10,98	11,27	—	—	11,33	11,24
Koszt jednostk.	—	—	12,24	12,03	—	—	9,04	8,96
Wskaźn. opłac.	—	—	89,7	93,7	—	—	125,3	125,4
	Zielona Góra				Poznań—Bydgoszcz			
Cena	—	—	10,41	10,74	8,13	10,41	11,44	11,64
Koszt jednostk.	—	—	10,57	10,27	9,53	10,28	11,91	11,96
Wskaźn. opłac.	—	—	98,5	104,6	85,3	101,3	96,1	97,3
	Łódź—Warszawa				Białystok			
Cena	8,36	10,48	11,10	11,04	7,74	9,72	10,90	8,94
Koszt jednostk.	11,19	13,67	13,52	13,87	9,86	11,20	13,01	13,38
Wskaźn. opłac.	74,7	76,7	82,1	79,6	78,5	86,8	83,8	66,8
	Kielce—Lublin—Kraków—Rzeszów				Wrocław—Opole			
Cena	8,31	10,32	10,87	10,29	8,32	10,61	11,26	11,51
Koszt jednostk.	12,62	14,81	16,06	16,42	10,85	12,50	13,89	14,04
Wskaźn. opłac.	65,8	69,7	67,7	62,7	76,7	84,9	81,1	82,0

Tabela 49

Ceny skupu państwowego, koszt jednostkowy 1 litra mleka, oraz wskaźnik opłacalności w latach od 1957/58 do 1960/61

Wyszczególnienie	57/58	58/59	59/60	60/61	57/58	58/59	59/60	60/61
	Gdańsk—Koszalin—Szczecin				Olsztyn			
Cena	—	—	2,23	2,28	—	—	2,25	2,28
Koszt jednost.	—	—	2,07	2,03	—	—	1,53	1,52
Wskaźn. opłac.	—	—	107,7	112,3	—	—	147,1	150,0
	Zielona Góra				Poznań—Bydgoszcz			
Cena	—	—	2,28	2,35	2,30	2,32	2,29	2,31
Koszt jednostk.	—	—	1,79	1,74	2,15	1,89	2,02	2,03
Wskaźn. opłac.	—	—	127,4	135,1	107,0	122,6	113,4	113,8
	Łódź—Warszawa				Białystok			
Cena	2,28	2,36	2,34	2,36	2,29	2,37	2,39	2,39
Koszt jednostk.	2,52	2,52	2,28	2,34	2,22	2,06	2,20	2,26
Wskaźn. opłac.	90,5	93,7	102,6	100,9	103,2	115,0	108,6	105,8
	Kielce—Lublin—Kraków—Rzeszów				Wrocław—Opole			
Cena	2,41	2,47	2,44	2,46	2,29	2,35	2,33	2,36
Koszt jednostk.	2,85	2,73	2,72	2,77	2,45	2,30	2,35	2,37
Wskaźn. opłac.	84,6	90,5	89,7	88,8	93,5	102,2	99,1	99,6

Tabela 50

Produkcja czysta na 1 ha i 1 dzień pracy w latach od 1957/58 do 1960/61

Artykuł	Na 1 ha*				Na 1 dzień pracy			
	57/58	58/59	59/60	60/61	57/58	58/59	59/60	60/61
Gdańsk—Koszalin—Szczecin								
Pszenica	—	—	1 849	3 326	—	—	140	251
Żyto	—	—	1 334	1 442	—	—	101	109
Jęczmień	—	—	847	2 077	—	—	60	146
Ziemniaki	—	—	4 889	5 644	—	—	127	147
Buraki cukrowe	—	—	5 970	13 328	—	—	87	193
Bydło	—	—	3 611	3 853	—	—	46	49
Trzoda chlewna**	—	—	3 033	3 726	—	—	46	56
Olsztyn								
Pszenica	—	—	2 344	2 152	—	—	157	144
Żyto	—	—	908	559	—	—	59	36
Jęczmień	—	—	1 754	1 519	—	—	140	121
Ziemniaki	—	—	3 862	5 179	—	—	110	147
Buraki cukrowe	—	—	5 747	8 014	—	—	78	109
Bydło	—	—	4 042	4 133	—	—	76	77
Trzoda chlewna**	—	—	1 484	1 569	—	—	29	30
Zielona Góra								
Pszenica	—	—	1 078	3 526	—	—	50	165
Żyto	—	—	363	1 454	—	—	19	75
Jęczmień	—	—	579	1 932	—	—	20	65
Ziemniaki	—	—	2 312	4 754	—	—	39	81
Buraki cukrowe	—	—	6 985	14 117	—	—	79	160
Bydło	—	—	3 428	3 762	—	—	60	65
Trzoda chlewna**	—	—	2 559	3 431	—	—	42	56
Poznań—Bydgoszcz								
Pszenica	2 870	2 476	2 882	3 081	144	124	144	154
Żyto	1 618	1 394	1 700	1 798	92	79	97	102
Jęczmień	2 329	2 967	2 168	3 402	158	201	147	231
Ziemniaki	3 612	4 020	4 501	5 441	88	98	110	133
Buraki cukrowe	9 810	9 715	2 225	12 455	138	137	31	175
Bydło	2 412	3 227	2 664	2 710	39	50	43	43
Trzoda chlewna**	—	4 353	4 421	4 742	—	90	92	98

* Dla bydła i trzody chlewnej liczono dochód na 1 ha powierzchni paszowej.

** Dla żywca trzody chlewnej przyjęto ceny trzody mięsno-słoninowej z wyjątkiem rejonu poznańsko-bydgoskiego, gdzie zarówno ceny jak i koszt odnoszą się do trzody bekonowej.

Tabela 50 cd.

Produkcja czysta na 1 ha i dzień pracy w latach od 1957/58 do 1960/61

Artykuł	Na 1 ha*				Na 1 dzień pracy			
	57/58	58/59	59/60	60/61	57/58	58/59	59/60	60/61
Łódź — Warszawa								
Pszenica	1 359	514	1 436	728	45	17	48	24
Żyto	1 383	470	1 066	873	69	23	53	43
Jęczmień	1 245	1 084	1 301	1 899	55	48	57	86
Ziemniaki	3 956	5 326	4 758	5 910	78	105	94	117
Buraki cukrowe	9 695	8 411	5 478	9 840	94	81	53	95
Bydło	3 026	3 003	3 826	3 631	29	30	35	33
Trzoda chlewna**	1 410	1 863	2 653	2 441	26	28	29	27
Białystok								
Pszenica	.	.	.	.	.	.	.	.
Żyto	789	456	1 177	674	43	25	64	37
Jęczmień	.	.	.	.	.	.	.	.
Ziemniaki	1 842	4 603	4 949	5 628	33	82	89	101
Buraki cukrowe	5 010	6 405	7 757	11 820	26	33	41	62
Bydło	2 865	3 801	3 308	2 892	33	40	39	34
Trzoda chlewna**	1 448	826	1 716	1 604	30	18	34	32
Kielce — Lublin — Kraków — Rzeszów								
Pszenica	1 415	964	1 608	628	53	36	60	23
Żyto	874	504	883	653	32	18	32	24
Jęczmień	.	.	.	.	.	.	.	.
Ziemniaki	1 215	3 567	2 011	1 323	21	62	35	22
Buraki cukrowe	8 043	7 222	5 613	6 383	68	61	48	54
Bydło	2 573	3 187	3 080	2 800	21	24	24	22
Trzoda chlewna**	2 553	1 725	1 796	1 786	28	21	20	20
Wrocław — Opole								
Pszenica	2 118	2 062	2 600	3 585	114	111	139	192
Żyto	1 202	1 119	1 269	1 691	62	57	65	87
Jęczmień	1 039	1 018	1 860	2 923	49	48	89	139
Ziemniaki	2 702	3 168	3 755	5 158	50	59	70	96
Buraki cukrowe	9 545	10 824	3 829	13 257	113	128	45	157
Bydło	2 998	4 231	3 970	3 998	31	37	36	36
Trzoda chlewna**	2 133	.	1 932	1 383	31	.	27	19

* Dla bydła i trzody chlewnej liczono dochód na 1 ha powierzchni paszowej.
** Dla żywca trzody chlewnej przyjęto ceny trzody mięsno-słoninowej.

Tabela 51

Dynamika kosztów jednostkowych w latach od 1957/58 do 1960/61

Artykuł	57/58	58/59	59/60	60/61	57/58	58/59	59/60	60/61
	Gdańsk—Koszalin—Szczecin				Olsztyn			
Pszenica	—	—	100	75	—	—	100	105
Żyto	—	—	100	98	—	—	100	113
Jęczmień	—	—	100	68	—	—	100	94
Ziemniaki	—	—	100	105	—	—	100	102
Buraki cukrowe	—	—	100	56	—	—	100	82
Mleko	—	—	100	98	—	—	100	99
Żywiec wołowy	—	—	100	98	—	—	100	99
Żywiec wieprzowy	—	—	100	101	—	—	100	106
	Zielona Góra				Poznań—Bydgoszcz			
Pszenica	—	—	100	62	100	110	105	101
Żyto	—	—	100	77	100	105	99	96
Jęczmień	—	—	100	65	100	98	116	90
Ziemniaki	—	—	100	92	100	118	111	104
Buraki cukrowe	—	—	100	61	100	106	24	94
Mleko	—	—	100	97	100	88	94	94
Żywiec wołowy	—	—	100	97	100	107	125	126
Żywiec wieprzowy	—	—	100	101	100	99	101	104
	Łódź—Warszawa				Białystok			
Pszenica	100	116	103	117	100	99	98	113
Żyto	100	130	111	115	100	114	91	109
Jęczmień	100	110	114	100	100	87	89	82
Ziemniaki	100	100	110	107	100	96	96	94
Buraki cukrowe	100	113	148	109	—	—	—	—
Mleko	100	100	90	93	100	93	99	102
Żywiec wołowy	100	122	121	124	100	114	132	136
Żywiec wieprzowy	100	99	103	110	100	108	104	113
	Kielce—Lublin—Kraków—Rzeszów				Wrocław—Opole			
Pszenica	100	109	99	119	100	101	99	80
Żyto	100	107	97	105	100	99	96	86
Jęczmień	100	105	95	99	100	102	98	99
Ziemniaki	100	106	122	126	100	121	93	96
Buraki cukrowe	100	109	126	124	100	93	176	86
Mleko	100	96	95	97	100	94	96	97
Żywiec wołowy	100	117	127	130	100	115	128	129
Żywiec wieprzowy	100	108	114	120	100	117	109	122

Tabela 52

Dynamika wskaźnika opłacalności i produkcji czystej na 1 dzień pracy

Artykuł	Wskaźnik opłacalności				Produkcja czysta na 1 dzień pracy			
	57/58	58/59	59/60	60/61	57/58	58/59	59/60	60/61
			Gdańsk—Koszalin—Szczecin					
Pszenica	—	—	100	135	—	—	100	179
Żyto	—	—	100	104	—	—	100	108
Jęczmień	—	—	100	148	—	—	100	243
Ziemniaki	—	—	100	107	—	—	100	116
Buraki cukrowe	—	—	100	180	—	—	100	222
Bydło	—	—	100	103	—	—	100	107
Trzoda chlewna*	—	—	100	106	—	—	100	122
			Olsztyn					
Pszenica	—	—	100	95	—	—	100	92
Żyto	—	—	100	90	—	—	100	61
Jęczmień	—	—	100	93	—	—	100	86
Ziemniaki	—	—	100	117	—	—	100	134
Buraki cukrowe	—	—	100	122	—	—	100	140
Bydło	—	—	100	102	—	—	100	103
Trzoda chlewna*	—	—	100	102	—	—	100	103
			Zielona Góra					
Pszenica	—	—	100	165	—	—	100	330
Żyto	—	—	100	138	—	—	—	—
Jęczmień	—	—	100	139	—	—	100	325
Ziemniaki	—	—	100	129	—	—	100	208
Buraki cukrowe	—	—	100	164	—	—	100	203
Bydło	—	—	100	106	—	—	100	108
Trzoda chlewna*	—	—	100	109	—	—	100	133
			Poznań—Bydgoszcz					
Pszenica	100	91	96	99	100	86	100	107
Żyto	100	91	97	101	100	86	105	111
Jęczmień	100	109	95	116	100	127	93	83
Ziemnaki	100	104	113	118	100	111	125	151
Buraki cukrowe	100	98	43	110	100	99	22	127
Bydło	100	105	101	102	100	128	110	110
Trzoda chlewna*	*	100	102	104	—	100	102	109

* Dla żywca trzody chlewnej przyjęto ceny trzody mięsno-słoninowej z wyjątkiem rejonu poznańsko-bydgoskiego, gdzie zarówno ceny jak i koszt jednostkowy odnosi się do trzody bekonowej.

Tabela 52 cd.

Dynamika wskaźnika opłacalności i produkcji czystej na 1 dzień pracy

Artykuł	Wskaźnik opłacalności				Produkcja czysta na 1 dzień pracy			
	57/58	58/59	59/60	60/61	57/58	58/59	59/60	60/61
Łódź — Warszawa								
Pszenica	100	82	99	86	100	38	107	53
Żyto	100	75	89	83	100	33	77	62
Jęczmień	100	95	96	114	100	87	104	156
Ziemniaki	100	118	108	119	100	135	121	150
Buraki cukrowe	100	91	70	95	100	86	56	101
Bydło	100	101	107	104	100	103	121	114
Trzoda chlewna*	100	101	101	100	100	108	112	104
Białystok								
Pszenica	100	100	101	87	—	—	—	—
Żyto	100	86	110	93	100	58	149	86
Jęczmień	100	111	109	130	—	—	—	—
Ziemniaki	100	140	142	153	100	248	270	306
Buraki cukrowe	—	—	—	—	—	—	—	—
Bydło	100	109	104	97	100	121	118	103
Trzoda chlewna*	100	92	101	100	100	60	113	107
Kielce — Lublin — Kraków — Rzeszów								
Pszenica	100	89	99	84	100	68	113	43
Żyto	100	90	97	91	100	56	100	75
Jęczmień	100	94	100	101	—	—	—	—
Ziemniaki	100	131	110	96	100	297	167	105
Buraki cukrowe	100	95	83	84	100	90	71	79
Bydło	100	104	108	99	100	114	114	105
Trzoda chlewna*	100	94	93	92	100	75	71	71
Wrocław — Opole								
Pszenica	100	98	100	123	100	97	122	168
Żyto	100	97	98	110	100	92	105	140
Jęczmień	100	97	111	116	100	98	182	284
Ziemniaki	100	107	109	128	100	118	140	192
Buraki cukrowe	100	112	59	121	100	133	40	139
Bydło	100	108	103	103	100	119	116	116
Trzoda chlewna*	100	86	95	92	100	.	87	61

* Dla żywca trzody chlewnej przyjęto ceny trzody mięsno-słoninowej.

Tabela 53

Relacje cen niektórych produktów rolnych w latach od 1957/1958 do 1960/61

Lata	Żywiec wołowy		Żywiec wieprzowy		Mleko żyto	Pszenica		Buraki cukrowe pszenica	Ziemniaki buraki cukrowe
	żywiec wieprzowy	mleko	żyto	ziemniaki		żyto	jęczmień		
				Gdańsk—Koszalin—Szczecin					
1959/60	0,62	4,92	8,28	25,5	1,04	1,41	1,24	0,20	1,17
1960/61	0,59	4,94	8,83	24,3	1,05	1,41	1,24	0,20	1,32
				Olsztyn					
1959/60	0,65	5,04	8,28	26,9	1,07	1,41	1,14	0,20	1,08
1960/61	0,60	4,93	8,69	24,5	1,05	1,38	1,32	0,20	1,28
				Zielona Góra					
1959/60	0,62	4,57	7,57	28,5	1,03	1,40	1,09	0,20	0,98
1960/61	0,58	4,57	7,76	25,9	0,99	1,28	1,17	0,20	1,18
				Poznań—Bydgoszcz					
1957/58	—	3,53	—	—	1,01	1,37	1,11	0,19	1,07
1958/59	0,52	4,48	9,14	26,3	1,06	1,42	1,04	0,19	1,27
1959/60	0,54	5,00	9,47	26,8	1,04	1,42	1,02	0,19	1,30
1960/61	0,53	5,04	9,92	28,8	1,05	1,41	1,06	0,19	1,27
				Łódź—Warszawa					
1957/58	0,51	3,67	7,37	26,6	1,02	1,40	1,24	0,19	1,07
1958/59	0,63	4,44	7,58	22,6	1,08	1,38	1,14	0,20	1,22
1959/60	0,65	4,74	7,78	23,1	1,06	1,44	1,14	0,19	1,23
1960/61	0,61	4,68	8,37	23,0	1,09	1,45	1,09	0,19	1,32
				Białystok					
1957/58	0,46	3,38	8,02	30,9	1,10	1,43	1,40	0,19	0,93
1958/59	0,59	4,10	7,96	23,0	1,14	1,42	1,44	0,20	1,20
1959/60	0,62	4,56	8,31	24,0	1,13	1,40	1,43	0,20	1,22
1960/61	0,47	3,74	8,94	24,5	1,13	1,40	1,32	0,20	1,28
				Kielce—Lublin—Kraków—Rzeszów					
1957/58	0,50	3,45	7,01	30,3	1,01	1,35	1,29	0,18	0,95
1958/59	0,61	4,18	7,49	22,1	1,09	1,39	1,28	0,19	1,28
1959/60	0,61	4,45	7,86	23,9	1,08	1,40	1,34	0,19	1,23
1960/61	0,56	4,18	8,16	27,7	1,08	1,42	1,22	0,19	1,12
				Wrocław—Opole					
1957/58	0,48	3,63	7,45	28,2	0,99	1,36	1,29	0,18	1,05
1958/59	0,61	4,51	7,87	22,3	1,06	1,41	1,28	0,19	1,30
1959/60	0,63	4,83	8,24	29,4	1,07	1,43	1,18	0,19	1,02
1960/61	0,60	4,88	8,78	26,0	1,08	1,43	1,13	0,19	1,23

Tabela 54

Dynamika relacji cen niektórych produktów rolnych

Lata	Żywiec wołowy		Żywiec wieprzowy		Mleko żyto	Pszenica		Buraki cukrowe pszenica	Ziemniaki buraki cukrowe
	żywiec wieprzowy	mleko	żyto	ziemniaki		żyto	jęczmień		
				Gdańsk—Koszalin—Szczecin					
1959/60	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1960/61	95,2	100,4	106,4	95,3	101,0	100,0	100,0	100,0	112,8
				Olsztyn					
1959/60	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1960/61	92,3	97,8	105,0	91,1	98,1	97,9	115,8	100,0	118,5
				Zielona Góra					
1959/60	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1960/61	93,5	100,0	102,5	92,5	104,0	95,0	111,9	100,0	118,0
				Poznań—Bydgoszcz					
1957/58	—	100,0	—	—	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1958/59	100,0	126,9	100,0	100,0	105,0	103,6	93,7	100,0	118,7
1959/60	103,8	141,6	103,6	101,9	103,0	103,6	91,9	100,0	121,5
1960/61	101,9	142,8	108,5	109,5	104,0	102,9	95,5	100,0	118,7
				Łódź—Warszawa					
1957/58	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1958/59	123,5	121,0	102,8	85,0	105 9	98,6	91,9	105,3	114,0
1959/60	127,4	129,2	105,6	86,8	103,9	102,9	91,9	100,0	115,0
1960/61	119,6	127,5	113,6	86,5	106,9	103,6	87,9	100,0	137,6
				Białystok					
1957/58	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	—	—
1958/59	128,2	121,3	99,3	74,4	103,6	99,3	102,9	—	—
1959/60	137,0	136,7	103,6	77,7	102,7	97,9	102,1	—	—
1960/61	102,2	110,7	111,5	79,3	102,7	97,9	94,3	—	—
				Kielce—Lublin—Kraków—Rzeszów					
1957/58	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1958/59	122,0	121,1	106,8	72,9	107,9	103,0	99,2	105,6	134,7
1959/60	122,0	129,0	112,1	78,9	106,9	103,7	103,9	105,6	129,3
1960/61	112,0	121,2	116,4	91,4	106,9	105,2	94,6	105,6	117,8
				Wrocław—Opole					
1957/58	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1958/59	127,0	124,2	105,6	79,1	107,0	103,7	99,2	105,6	123,8
1959/60	131,3	133,1	110,6	104,3	108,0	105,1	91,5	105,6	97,1
1960/61	125,0	134,4	117,9	92,2	109,0	105,1	87,6	105,6	117,1

Tabela 55

Relacje wskaźników opłacalności i produkcji czystej na 1 dzień pracy w stosunku do żyta w latach od 1957/58 do 1960/61

Artykuł	Wskaźnik opłacalności				Produkcja czysta na 1 dzień pracy			
	57/58	58/59	59/60	60/61	57/58	58/59	59/60	60/61
Gdańsk—Koszalin—Szczecin								
Pszenica	—	—	113,3	147,9	—	—	130,8	230,3
Jęczmień	—	—	79,6	113,7	—	—	59,4	133,9
Ziemniaki	—	—	112,4	116,2	—	—	125,7	134,9
Buraki cukrowe	—	—	98,2	170,9	—	—	86,1	177,1
Bydło	—	—	107,5	110,1	—	—	45,5	45,0
Trzoda chlewna	—	—	85,2	94,2	—	—	45,5	51,4
Olsztyn								
Pszenica	—	—	147,9	155,0	—	—	266,1	400,0
Jęczmień	—	—	137,2	141,2	—	—	237,3	336,1
Ziemniaki	—	—	125,5	162,3	—	—	186,4	408,3
Buraki cukrowe	—	—	106,4	143,5	—	—	132,2	302,8
Bydło	—	—	152,2	171,3	—	—	128,8	216,7
Trzoda chlewna	—	—	98,2	110,4	—	—	49,2	83,3
Zielona Góra								
Pszenica	—	—	120,3	144,1	—	—	263,2	220,0
Jęczmień	—	—	94,6	95,0	—	—	106,3	86,7
Ziemniaki	—	—	110,8	103,9	—	—	205,3	108,0
Buraki cukrowe	—	—	144,6	172,5	—	—	415,8	213,3
Bydło	—	—	164,2	124,3	—	—	315,8	86,7
Trzoda chlewna	—	—	136,2	107,5	—	—	221,1	74,7
Poznań—Bydgoszcz								
Pszenica	119,7	118,7	117,5	117,8	156,5	157,0	148,5	151,0
Jęczmień	118,0	141,1	114,9	135,6	171,7	254,4	151,5	226,5
Ziemniaki	96,6	109,3	112,3	112,7	95,7	124,1	113,4	130,4
Buraki cukrowe	146,2	156,1	64,9	159,3	150,0	173,4	32,0	171,6
Bydło	86,7	99,2	89,8	87,4	42,4	63,3	44,3	42,1
Trzoda chlewna	—	118,5	113,3	111,6	—	113,9	94,8	96,1

Tabela 55 c.d.

Relacje wskaźników opłacalności i produkcji czystej na 1 dzień pracy w stosunku do żyta w latach 1957/1958 do 1960/1961

Artykuł	Wskaźnik opłacalności				Produkcja czysta na 1 dzień pracy			
	57/58	58/59	59/60	60/61	57/58	58/59	59/60	60/61
Łódź — Warszawa								
Pszenica	88,2	97,4	97,8	90,6	65,2	73,9	90,6	55,8
Jęczmień	94,1	119,7	101,1	129,2	79,7	208,7	107,5	200,0
Ziemniaki	104,9	165,8	127,5	149,4	113,0	45,7	177,4	272,1
Buraki cukrowe	123,5	151,3	96,7	141,1	136,2	35,2	100,0	220,9
Bydło	85,1	115,9	101,5	105,9	42,0	130,4	66,0	76,7
Trzoda chlewna	89,4	121,6	101,1	107,1	37,7	121,7	54,7	62,8
Białystok								
Pszenica	80,2	90,8	72,9	74,1	—	—	—	—
Jęczmień	60,9	78,7	60,4	85,2	—	—	—	—
Ziemniaki	90,7	143,4	115,6	146,9	76,7	328,0	139,1	273,0
Buraki cukrowe	66,3	89,5	74,0	112,3	60,5	132,0	64,1	167,6
Bydło	109,1	135,0	101,5	112,6	76,7	160,0	60,9	91,9
Trzoda chlewna	110,2	114,6	99,8	117,2	69,8	72,0	53,1	86,5
Kielce — Lublin — Kraków — Rzeszów								
Pszenica	120,5	120,0	122,4	111,3	165,6	200,0	187,5	95,8
Jęczmień	92,3	97,1	94,7	102,8	—	—	—	—
Ziemniaki	102,5	150,0	115,8	108,4	39,6	172,2	58,3	95,7
Buraki cukrowe	134,6	142 8	114 5	123,9	212,5	338,9	150,0	225,0
Bydło	97,1	113,0	107,9	105,1	65,6	133,3	75,0	91,7
Trzoda chlewna	117,3	123,3	112,2	118,9	87,5	116,7	62,5	83,3
Wrocław — Opole								
Pszenica	121,4	123,2	124,0	135,2	183,9	194,7	213,8	220,7
Jęczmień	75,5	75,8	85,4	80,0	79,0	84,2	136,9	159,8
Ziemniaki	90,8	100,0	101,0	105,6	80,6	103,5	107,7	110,3
Buraki cukrowe	140,8	162,1	84,4	154,6	182,3	224,6	69,2	180,5
Bydło	93,0	103,7	97,7	87,2	50,0	64,9	55,4	41,4
Trzoda chlewna	97,8	86,7	95,2	81,4	50,0	—	41,5	15,0

Tabela 56

Relacje wskaźnika opłacalności niektórych produktów rolnych w latach od 1957/58 do 1960/61

Lata	Żywiec wołowy		Żywiec wieprzowy		Mleko żyto	Pszenica		Buraki cukrowe pszenica	Ziemniaki buraki cukrowe
	żywiec wieprzowy	mleko	żyto	ziemniaki		żyto	jęczmień		
				Gdańsk—Koszalin—Szczecin					
1959/60	0,87	0,83	0,92	0,82	0,95	1,13	1,35	0,87	1,14
1960/61	0,85	0,83	0,94	0,81	0,96	1,47	1,30	1,16	0,68
				Olsztyn					
1959/60	1,36	0,85	0,98	0,78	1,56	1,48	1,08	0,71	1,18
1960/61	1,34	0,84	1,10	0,68	1,76	1,55	1,10	0,93	1,13
				Zielona Góra					
1959/60	0,98	0,77	1,36	1,22	1,72	1,20	1,00	1,20	0,77
1960/61	0,95	0,77	1,08	1,03	1,32	1,44	1,03	1,20	0,60
				Poznań—Bydgoszcz					
1957/58	—	0,80	—	—	0,91	1,20	1,01	1,22	0,66
1958/59	0,80	0,83	1,19	1,08	1,15	1,19	0,84	1,31	0,70
1959/60	0,74	0,85	1,13	1,01	0,99	1,18	1,02	0,55	1,73
1960/61	0,74	0,86	1,11	0,99	0,96	1,18	0,87	1,35	0,71
				Łódź—Warszawa					
1957/58	0,82	0,83	0,89	0,85	0,89	0,88	0,94	1,40	0,85
1958/59	0,83	0,82	1,22	0,78	1,23	0,97	0,81	1,56	1,10
1959/60	0,89	0,80	1,01	0,79	1,13	0,98	0,97	0,99	1,32
1960/61	0,87	0,79	1,07	0,72	1,19	1,10	0,71	1,56	1,07
				Białystok					
1957/58	0,83	0,76	1,10	1,22	1,20	0,80	1,30	—	—
1958/59	1,00	0,75	1,15	0,80	1,51	0 91	1,17	—	—
1959/60	0,87	0,77	1,00	0,86	1,13	0,73	1,21	—	—
1960/61	0,70	0,63	1,17	0,80	1,31	0,74	0,87	—	—
				Kielce—Lublin—Kraków—Rzeszów					
1957/58	0,72	0,78	1,17	1,14	1,08	1,21	1,31	1,12	0,76
1958/59	0,81	0,77	1,23	0,82	1,29	1,20	1,24	1,19	1,05
1959/60	0,79	0,75	1,12	0,97	1,18	1,22	1,29	0,94	1,01
1960/61	0,74	0,71	1,19	1,10	1,25	1,11	1,08	1,11	0,87
				Wrocław—Opole					
1957/58	0,80	0,82	0,98	1,08	0,95	1,21	1,25	1,16	0,64
1958/59	1,03	0,83	0,87	0,87	1,08	1,23	1,26	1,32	0,62
1959/60	0,89	0,82	0,95	0,94	1,03	1,24	1,10	0,68	1,20
1960/61	0,93	0,82	0,81	0,77	0,92	1,35	1,11	1,14	0,68

Tabela 57

Dynamika relacji wskaźników opłacalności niektórych produktów rolnych

Lata	Żywiec wołowy		Żywiec wieprzowy		Mleko	Pszenica		Buraki cukrowe	Ziemniaki
	żywiec wieprzowy	mleko	żyto	ziemniaki	żyto	żyto	jęczmień	pszenica	buraki cukrowe
				Gdańsk—Koszalin—Szczecin					
1959/60	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1960/61	97,7	100,0	102,2	98,8	101,1	130,1	96,3	133,3	59,6
				Olsztyn					
1959/60	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1960/61	98,5	98,8	112,2	87,2	112,8	104,7	101,9	131,0	95,8
				Zielona Góra					
1959/60	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1960/61	96,9	100,0	79,4	84,4	76,7	120,0	103,0	100,0	77,9
				Poznań—Bydgoszcz					
1957/58	—	100,0	—	—	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1958/59	100,0	103,7	100,0	100,0	126,4	99,2	83,2	107,4	106,1
1959/60	92,5	106,2	95,0	93,5	108,8	98,3	100,9	45,1	262,1
1960/61	92,5	107,5	93,3	91,7	105,5	98,3	86,1	110,7	107,6
				Łódź—Warszawa					
1957/58	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1958/59	101,2	98,8	137,1	85,9	138,2	110,2	86,1	111,4	129,4
1959/60	108,5	96,4	113,5	92,9	127,0	111,4	103,2	70,7	155,3
1960/61	106,1	95,2	120,2	84,7	133,7	125,0	75,5	111,4	125,9
				Białystok					
1957/58	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	—	—
1958/59	120,5	98,7	104,5	66,6	125,8	113,8	90,0	—	—
1959/60	104,8	101,3	90,9	70,5	94,2	91,2	93,1	—	—
1960/61	84,3	82,9	106,4	66,6	109,2	92,5	66,9	—	—
				Kielce—Lublin—Kraków—Rzeszów					
1957/58	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1958/59	112,5	98,7	105,1	71,9	119,4	99,2	94,7	106,2	138,1
1959/60	109,7	96,2	95,7	85,1	109,3	100,8	98,5	83,9	132,9
1960/61	102,8	91,0	101,7	96,5	115,7	91,7	82,4	99,1	114,5
				Wrocław—Opole					
1957/58	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1958/59	128,7	101,2	88,8	80,6	113,7	101,7	100,8	113,8	96,8
1959/60	111,2	100,0	96,9	87,0	108,4	102,5	88,0	58,6	187,5
1960/61	116,2	100,0	82,7	71,3	96,8	111,6	88,9	98,0	106,2

Tabela 58

Relacje produkcji czystej na 1 dzień pracy niektórych produktów rolnych w latach od 1957/58 do 1960/61

Lata	Bydło trzoda	Trzoda chlewna		Bydło żyto	Pszenica		Buraki cukrowe pszenica	Ziemniaki buraki cukrowe
		żyto	ziemniaki		żyto	jęczmień		
				Gdańsk—Koszalin—Szczecin				
1959/60	1,00	0,46	0,36	0,46	1,39	2,33	0,62	1,46
1960/61	0,88	0,51	0,38	0,45	2,30	1,72	0,77	0,76
				Olsztyn				
1959/60	2,62	0,49	0,26	1,29	2,66	1,12	0,50	1,41
1960/61	2,60	0,83	0,20	2,17	4,00	1,19	0,76	1,35
				Zielona Góra				
1959/60	1,43	2,21	1,08	3,15	2,63	2,50	1,58	0,49
1960/61	1,16	0,75	0,69	0,87	2,20	2,54	0,97	0,51
				Poznań—Bydgoszcz				
1957/58	—	—	—	0,42	1,57	0,91	0,96	0,64
1958/59	0,56	1,14	0,92	0,63	1,60	0,62	1,10	0,72
1959/60	0,47	0,95	0,83	0,44	1,48	0,98	0,22	3,55
1960/61	0,44	0,96	0,74	0,42	1,51	0,67	1,14	0,76
				Łódź—Warszawa				
1957/58	1,12	0,38	0,33	0,42	0,65	0,82	2,09	0,83
1958/59	1,07	1,22	0,27	1,30	0,74	0,35	4,77	1,30
1959/60	1,21	0,55	0,31	0,66	0,91	0,84	1,10	1,77
1960/61	1,22	0,63	0,23	0,77	0,56	0,29	3,96	1,23
				Białystok				
1957/58	1,10	0,70	0,91	0,77	—	—	—	—
1958/59	2,22	0,72	0,22	1,60	—	—	—	—
1959/60	1,15	0,53	0,38	0,61	—	—	—	—
1960/61	1,06	0,86	0,32	0,92	—	—	—	—
				Kielce—Lublin—Kraków—Rzeszów				
1957/58	0,75	0,88	1,33	0,66	1,66	—	1,28	0,31
1958/59	1,14	1,17	0,34	1,33	2,00	—	1,69	1,02
1959/60	1,20	0,63	0,57	0,75	1,87	—	0,80	0,73
1960/61	1,10	0,83	0,91	0,92	0,96	—	2,35	0,41
				Wrocław—Opole				
1957/58	1,00	0,50	0,62	0,50	1,84	2,33	0,99	0,44
1958/59	—	—	—	0,65	1,95	2,31	1,15	0,46
1959/60	1,33	0,42	0,39	0,55	2,13	1,56	0,32	1,56
1960/61	1,89	0,22	0,20	0,41	2,21	1,38	0,82	0,61

Tabela 59

Dynamika relacji produkcji czystej na 1 dzień pracy niektórych produktów rolnych

Lata	Bydło trzoda	Trzoda chlewna		Bydło żyto	Pszenica		Buraki cukrowe pszenica	Ziemniaki buraki cukrowe
		żyto	ziemniaki		żyto	jęczmień		
				Gdańsk—Koszalin—Szczecin				
1959/1960	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1960/1961	88,0	110,9	105,6	97,8	165,5	73,8	124,2	52,1
				Olsztyn				
1959/1960	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1960/1961	99,2	169,4	76,9	168,2	150,4	106,3	152,0	95,7
				Zielona Góra				
1959/1960	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1960/1961	81,1	33,9	63,9	27,6	83,7	101,6	61,4	104,1
				Poznań—Bydgoszcz				
1957/1958	—	—	—	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1958/1959	100,0	100,0	100,0	150,0	101,9	68,1	114,5	112,5
1959/1960	83,9	83,3	90,2	104,8	94,3	107,7	22,9	554,6
1960/1961	78,6	84,2	80,4	100,0	96,2	73,6	118,8	118,7
				Łódź—Warszawa				
1957/1958	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1958/1959	95,5	32,1	81,8	309,5	113,8	42,7	228,2	156,6
1959/1960	108,0	144,7	93,9	157,1	140,0	102,4	52,6	213,2
1960/1961	108,9	114,5	69,7	183,3	86,1	35,4	189,5	148,2
				Białystok				
1957/1958	100,0	100,0	100,0	100,0	—	—	—	—
1958/1959	201,8	102,9	24,2	207,8	—	—	—	—
1959/1960	104,5	75,7	41,8	79,2	—	—	—	—
1960/1961	96,4	122,9	35,2	119,5	—	—	—	—
				Kielce—Lublin—Kraków—Rzeszów				
1957/1958	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	—	100,0	100,0
1958/1959	152,0	133,0	25,6	201,5	120,5	—	132,0	329,0
1959/1960	160,0	71,6	42,9	113,6	112,7	—	62,5	235,5
1960/1961	146,7	94,3	68,4	139,4	57,8	—	183,6	132,6
				Wrocław—Opole				
1957/1958	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1958/1959	—	—	—	130,0	106,0	99,1	116,2	104,5
1959/1960	133,0	84,0	62,9	110,0	116,3	67,0	32,3	354,5
1960/1961	189,0	44,0	40,0	82,0	120,1	59,2	82,8	138,6

III. KOSZTY PODSTAWOWYCH PRODUKTÓW ROLNYCH W PAŃSTWOWYCH GOSPODARSTWACH ROLNYCH (1959/60 I 1960/61 R.)

W opracowaniu niniejszym przedstawione są wyniki obliczenia jednostkowych kosztów produkcji, struktury kosztów oraz nakłady w jednostkach naturalnych poniesione przy produkcji podstawowych ziemiopłodów i produktów zwierzęcych.

Koszty produkcji roślinnej obejmują pełny cykl produkcyjny 9 ziemiopłodów zebranych w 1959 r. i 10 ziemiopłodów zebranych w 1960 r. Nakłady sięgają odnośnie roślin zebranych w 1959 r. aż do poniesionych jesienią 1958 r. (prace uprawowe, nawożenie i siew ozimin oraz prace uprawowe jesienne pod jare). Koszty produkcji zwierzęcej dotyczą roku gospodarczego 1959/60 i 1960/61.

Obliczenia jednostkowych kosztów zostały podane dla tych zbadanych gospodarstw, które prowadziły dzienniki gospodarcze stanowiące dokument podstawowy w zakresie faktycznie poniesionych nakładów pracy robotników oraz użycia siły pociągowej żywej i mechanicznej.

Gospodarstwa zostały podzielone na podstawie wielkości rozchodów na 1 ha uż. rolnych (bez przemysłu rolnego) na 2 grupy o mniej więcej równej liczbie gospodarstw, mianowicie na gospodarstwa niskonakładowe i wysokonakładowe.

1. Rozmieszczenie zbadanych gospodarstw

Rozmieszczenie gospodarstw przedstawimy wg województw zgrupowanych na podstawie podobnego stopnia zagospodarowania PGR.

Tabela I

Rozmieszczenie gospodarstw

Grupy województw	Liczba gospodarstw w roku		% gospodarstw zbadanych w 1960/61 r. w stosunku do ogółu gospodarstw
	1959/60	1960/61	
1) Warszawa, Łódź, Katowice, Kielce	5	4	1,2
2) Poznań, Bydgoszcz	17	17	2,8
3) Gdańsk	5	6	1,7
4) Wrocław, Opole	9	12	1,5
5) Lublin, Rzeszów	3	1	0,5
6) Koszalin, Szczecin, Zielona Góra	15	15	1,1
7) Olsztyn, Białystok	7	5	0,6
Razem	61	60	1,2

2. Reprezentatywność zbadanych gospodarstw

W celu oceny reprezentatywności zbadanych gospodarstw podajemy porównanie niektórych wskaźników gospodarstw niskonakładowych i wysokonakładowych reprezentacji z odpowiednimi wskaźnikami ogółu PGR, podzielonych również na niskonakładowe i wysokonakładowe. Porównywane wskaźniki mają dość istotny związek z kształtowaniem się poziomu jednostkowych kosztów

produkcji, szczególnie plony, wydajność zwierząt oraz intensywność wyrażona wysokością rozchodów na 1 ha. Porównanie to wykonaliśmy dla wskaźników obliczonych jako średnie z dwóch zbadanych lat.

Tabela II

Porównanie niektórych wskaźników gospodarstw zbadanych i ogółu PGR (średnie z lat 1959/60 i 1960/61)

Wyszczególnienie	Niskonakładowe gospodarstwa	Wysokonakładowe gospodarstwa	Razem	Wskaźnik (ogół PGR = 100)
Plon 4 zbóż q/ha				
Gosp. zbadane	14,9	22,1	18,5	123
Ogół PGR	12,6	18,7	15,0	100
Plon buraków cukrowych q/ha				
Gosp. zbadane	200	193	196	106
Ogół PGR	182	184	183	100
Plon ziemniaków q/ha				
Gosp. zbadane	114	141	127	111
Ogół PGR	107	125	114	100
Mleczność l/krowę				
Gosp. zbadane	2610	2964	2787	110
Ogół PGR	2183	2818	2524	100
Bydło szt./100 ha				
Gosp. zbadane	32,8	44,4	38,8	110
Ogół PGR	28,0	42,0	35,0	100
Trzoda szt./100 ha				
Gosp. zbadane	19,8	40,4	30,2	116
Ogół PGR	19,0	32,0	26,0	100
% zbóż w strukt. zasiewów				
Gosp. zbadane	48,3	45,3	46,7	95
Ogół PGR	49,9	47,0	49,1	100
% buraków cukr. i ziemn. w str. zas.				
Gosp. zbadane	9,3	12,9	11,1	113
Ogół PGR	8,0	10,6	9,8	100
Rozchody zł/ha uż. rolnych (intensywność gospodarowania)				
Gosp. zbadane	4697	8221	6472	119
Ogół PGR	4227	7632	5433	100
Załoga osób/100 ha uż. roln.				
Gosp. zbadane	11,7	17,9	14,8	120
Ogół PGR	9,7	16,7	12,3	100

Z zestawienia wynika, że zbadane gospodarstwa nie odbiegają zbytnio w zakresie przedstawionych wskaźników od ogółu PGR. Dla większości wskaźników różnica wynosi około 10% na korzyść gospodarstw zbadanych. Największa różnica widoczna jest dla plonu 4 zbóż (gospodarstwa zbadane lepsze o 23%) a następnie dla wielkości załogi na 100 ha uż. rolnych (różnica 20%) oraz rozchodów w zł na 1 ha uż. r. (różnica o 19%). Średnio dla 10 przedsta-

wionych wskaźników różnica ich wielkości dla gospodarstw zbadanych i ogółu PGR wyniosła 12%.

3. Produkcja, nakłady, wyniki finansowe i organizacja gospodarstw

W celu bliższego scharakteryzowania gospodarstw, dla których podane zostały na 27 załączonych tabelach jednostkowe koszty produkcji, przedstawiamy niektóre wskaźniki ekonomiczne charakteryzujące wyniki działalności produkcyjnej i finansowej tych gospodarstw oraz ich organizację (struktura produkcji, wyposażenie w środki produkcji, wielkość załogi itp.). Zbiorcze zestawienie jednostkowych kosztów produkcji oraz zestawienie nakładów wyrażonych w jednostkach naturalnych poniesionych przy produkcji poszczególnych roślin oraz gałęziach produkcji zwierzęcej podane są na osobnych tabelach.

Tabela III

Niektóre wskaźniki grup gospodarstw zbadanych

Wyszczególnienie	Niskonakładowe gospodarstwa		Wysokonakładowe gospodarstwa		Razem	
	1959/60	1960/61	1959/60	1960/61	1959/60	1960/61
Obszar gospodarstwa ha uż. r.	547	562	389	390	467	476
Wskaźnik bonitacji gleb[1]	1,8	1,8	2,1	2,0	2,0	1,9
Wynik finansowy zł/ha uż. r.	48	327	758	1094	409	710
Wskaźnik wzgl. wysokości kosztów	99	94	91	89	94	91
Liczba pracowników na 100 ha uż. r.	11,8	11,7	17,8	18,0	14,8	14,9
Liczba koni rob. na 100 ha uż. r.	4,6	4,2	6,3	5,9	5,3	5,1
Liczba traktorów na 100 ha uż. r.	1,0	1,12	1,1	1,38	1,1	1,26
Jednostki siły poc[2] na 100 ha uż. r.	9,9	10,1	12,2	13,1	11,1	11,6
% zbóż w uż. r.	39,1	38,0	38,8	38,0	38,9	38,0
% okopowych w uż. r.	12,1	11,0	17,8	19,0	15,0	15,0
% motylkowych w uż. r.	19,5	16,0	19,3	17,0	19,4	17,0
% łąk i pastwisk w uż. r.	22,0	23,0	15,1	13,0	18,5	18,0
Obornik q/ha gr. ornych	41	43	53	57	47	50
Nawozy miner. kg cz. skł./ha uż. r.	71	71	85	103	78	87
Plon przeliczeniowy[3] q/ha	14,7	15,5	21,0	21,8	17,9	18,7

[1] Wskaźnik bonitacji gleb może się wahać w granicach od 1 do 3. Obliczamy go stosując następujące współczynniki: dla klas I i II — 3, dla klas III i IV — 2, dla klas V i VI — 1.

[2] Jednostką siły pociągowej jest 1 koń roboczy. Traktory przeliczamy na jednostki siły pociągowej mnożąc ich średni stan roczny przez współczynnik 5, samochody ciężarowe — przez współczynnik 4.

[3] Plon przeliczeniowy określa średni plon 4 zbóż, ziemniaków i buraków cukrowych. Dla ziemniaków stosujemy dzielnik 7, dla buraków cukrowych 12.

Tabela III cd.

Wyszczególnienie	Niskonakładowe gospodarstwa		Wysokonakładowe gospodarstwa		Razem	
	1959/60	1960/61	1959/60	1960/61	1959/60	1960/61
Inwentarz żywy szt. duże[1]/100 ha uż. r.	39,3	40,9	54,4	61,2	48,0	51,1
Krowy szt. rzeczywiste/100 ha uż. r.	14,9	16,6	20,5	23,0	17,8	19,8
Przychody zł/ha uż. r.	4555	5214	8484	9110	6552	7512
w tym prod. roślinna %	40	44	46	46	43	45
prod. zwierzęca %	38	35	36	39	37	37
prod. przemysłowa %	8	5	8	5	8	5
inne %	14	16	10	10	12	13
Rozchody zł/ha uż. r.	4507	4887	7726	8716	6143	6802
w tym płace i ubezpiecz.	1890	2113	3159	3467	2540	2790
paliwo	253	275	342	378	298	327
pasze kupne	377	300	759	907	571	603
Wydajność pracy[2] na 1 robotnika	55114	63042	60847	70681	58028	66861
Nakłady rob. dni/ha uż. r.	28,9	30,5	45,1	46,1	37,1	38,6
Nakłady koniodni/ha uż. r.	9,7	9,1	15,1	14,6	12,4	12,0
Nakłady traktorodni/ha uż. r.	1,2	1,5	1,6	2,1	1,5	1,8
Ilość dni pracy na 1 konia rocznie	211	212	241	248	227	231
Ilość dni pracy na 1 traktor rocznie	142	141	156	161	149	151
Ilość lat bez zmiany kierownika	5	5	5	6	5	6

[1] Sztuka duża — jest to sztuka o wadze 500 kg (1 krowa = 1 sztuka duża).

[2] Wydajność pracy określona jest wartością produkcji globalnej (razem z produktami ubocznymi) przypadającą na 1 robotnika rocznie.

Nie będziemy tu analizowali szczegółowo przyczyn kształtowania się poszczególnych wskaźników ekonomicznych charakteryzujących grupy gospodarstw.

Ogólnie można stwierdzić, że gospodarstwa wysokonakładowe, czyli prowadzone intensywniej, wykazują w porównaniu z gospodarstwami niskonakładowymi lepsze wyniki finansowe (przeszło 3 krotnie wyższy zysk w zł na 1 ha uż. r. w 1960/61 r.), lepszą rentowność nakładów (wskaźnik względnej wysokości kosztów lepszy o 5% w 1960/61 r. i o 8% w roku poprzednim) oraz prawie 2 krotnie wyższą wartość produkcji towarowej na 1 ha uż. r. Wynika stąd, że państwowe gospodarstwa, ogólnie biorąc, nie osiągnęły jeszcze pułapu intensyfikacji jaki wynika z istniejących wzajemnych relacji cen produktów rolnych i materiałów zaopatrzeniowych, a w związku z tym uintensywnianie produkcji w gospodarstwach państwowych przynosi opłacalny wzrost produkcji.

Gospodarstwa wysokonakładowe nie wykazują istotnej przewagi nad gospodarstwami niskonakładowymi pod względem jakości gleb. Natomiast ciągle jeszcze w państwowych gospodarstwach widoczny jest ujemny wpływ trwałych

użytków zielonych na poziom wskaźników produkcyjnych i finansowych, ze względu na niski stan kultury łąk i pastwisk. Gospodarstwa niskonakładowe miały o 7% w jednym roku i o 10% w drugim roku większy udział trwałych użytków zielonych w użytkach rolnych.

Gospodarstwa wysokonakładowe miały większą obsadę zwierzętami, silniejsze nawożenie mineralne, wyższe plony (szczególnie zbóż) i wydajność zwierząt.

W związku z wyższymi plonami zbóż, gospodarstwa te miały niższe jednostkowe koszty produkcji zbóż w obu latach, pomimo wyższych kosztów na ha.

Koszty produkcji 1 q buraków i grochu zebranych w 1960 r. były niższe również w gospodarstwach wysokonakładowych. Natomiast jednostkowe koszty tych ziemiopłodów zebranych w 1959 r. niższe były w gospodarstwach niskonakładowych, gdyż w gospodarstwach wysokonakładowych (woj. Poznań, Bydgoszcz) wystąpiły w 1959 r. katastrofalnie niskie plony buraków ze względu na zapobiegawcze przeciw płaszczyńcowi opóźnienie siewu buraków przy nieprzewidzianym wystąpieniu suszy wiosennej. Koszty produkcji 1 q ziemniaków były na ogół wysokie. W 1959 r. były nieco niższe w gospodarstwach niskonakładowych, zaś w 1960 r. — niższe były w gospodarstwach wysokonakładowych. Koszt produkcji 8 tygodniowego prosięcia jak również koszt produkcji 1 kg żywca wieprzowego niższe były w obu latach w gospodarstwach wysokonakładowych, które odznaczały się większym nasileniem chowu trzody chlewnej. Koszty produkcji 1 litra mleka były w 1960/61 r. identyczne w gospodarstwach nisko- i wysokonakładowych, zaś w poprzednim roku były nieco wyższe w gospodarstwach wysokonakładowych. Koszty 1 ha poszczególnych ziemiopłodów i rocznego utrzymania 1 sztuki poszczególnych rodzajów zwierząt były we wszystkich wypadkach (z wyjątkiem grochu w 1960 r. i trzody chlewnej w obu latach) wyższe w gospodarstwach wysokonakładowych.

Porównanie kosztów produkcji obliczonych dla 2 kolejnych lat wykazuje:

a) Obniżenie jednostkowych kosztów produkcji jęczmienia jarego, owsa, grochu, buraków cukrowych i buraków pastewnych oraz produkcji zwierzęcej (mleko, żywiec wieprzowy, prosięta).

b) Podrożenie jednostkowych kosztów żyta, pszenicy oz., rzepaku oz. i ziemniaków.

Obniżenie jednostkowych kosztów produkcji roślinnej wiąże się we wszystkich wypadkach ze wzrostem plonu i odwrotnie — wzrost jednostkowych kosztów występował zawsze równolegle ze spadkiem wysokości plonu.

Koszty przypadające na 1 ha wszystkich roślin zebranych w 1960 r. były wyższe od kosztów tych w roku poprzednim niezależnie od tego czy plony były niższe czy wyższe, co tym bardziej podkreśla decydujący wpływ wysokości plonu na kształtowanie się poziomu jednostkowych kosztów produkcji roślinnej.

We wszystkich wypadkach widoczny jest wyższy koszt pracy na 1 ha (około 200 zł na 1 ha zbóż, około 300 zł na 1 ha roślin okopowych). Wyższe też było obciążenie przypadające na 1 ha gruntów ornych z tytułu nawożenia organicznego (około 150 zł/ha).

W zakresie produkcji zwierzęcej widoczne są nieco niższe roczne koszty utrzymania krowy i jałówki w 1960/61 r. w porównaniu z rokiem 1959/60. Większą różnicę niż przy bydle, na korzyść roku 1960/61 widać przy produkcji trzody chlewnej.

Należy jednak zaznaczyć, że jakkolwiek podane zestawienia dają pewną orientację w zakresie kształtowania się poziomu jednostkowych kosztów pro-

dukcji w PGR w poszczególnych latach, to koszty te nie są w pełni porównywalne, gdyż po pierwsze około 30% gospodarstw wchodzących w skład reprezentacji w 1959/60 r. zostało zamienione w następnym roku przez inne gospodarstwa, po drugie zaś uległ w 1960/61 r. pewnej modyfikacji sposób podziału kosztów pośrednich między działy produkcji roślinnej i zwierzęcej ze względu na potrzebę większego upodobnienia metody obliczenia kosztów w PGR i gospodarstwach chłopskich. Dlatego też nie będziemy szczegółowo analizowali zmian jakie zaszły w poziomie poszczególnych elementów kosztów w kolejnych latach, a zatrzymamy się nieco dłużej nad zagadnieniem współzależności między plonami i kosztami oraz między wydajnościami produkcji zwierzęcej i jej kosztami.

4. Niektóre współzależności jednostkowych kosztów produkcji

W zakresie produkcji roślinnej podajemy współzależności między plonem, kosztem 1 q i kosztem 1 ha dla żyta oz., pszenicy oz., jęczmienia j., buraków cukrowych przemysłowych i ziemniaków. W zakresie zaś produkcji zwierzęcej przedstawiamy współzależność między mlecznością krów, kosztem produkcji 1 litra i kosztem utrzymania krowy w roku.

W podanych zestawieniach widoczna jest wyraźna współzależność między wysokością plonu i jednostkowym kosztem. Im wyższy plon — tym niższy koszt 1 q. Koszty produkcji 1 ha wzrastają na ogół stopniowo wraz ze wzrostem plonu, niemniej wzrost kosztu 1 ha nie wykazuje ścisłej współzależności ani z plonem ani z kosztem produkcji 1 q. Nakłady wpływające na podniesienie plonów nie zawsze bowiem powodują wzrost sumy nakładów na 1 ha. Charakterystycznym przykładem są nakłady prac pielęgnacyjnych (szczególnie przy produkcji buraków). Prace pielęgnacyjne wykonane w odpowiednim czasie wpływają decydująco na wzrost plonów, a przy tam kosztują taniej gdy chwasty są małe (mniejszy nakład robotnikogodzin). Podobnie racjonalnie zastosowane nawozy mineralne są znacznie bardziej efektywne. Zdarza się więc nieraz, co widać na przykładzie buraków cukrowych w podanym zestawieniu, że wyższym plonom odpowiadają niższe koszty 1 ha. Oznacza to, że racjonalne stosowanie nakładów i dobra organizacja pracy może dać oszczędności większe od nakładów potrzebnych na sprzątnięcie nadwyżki plonu.

Z przedstawionych zestawień dotyczących współzależności wynika, że przy niskim poziomie plonów wzrost ich o 1 q powoduje poważniejszą obniżkę kosztu produkcji 1 q niż przy wysokim poziomie plonów.

Tabela IV

Współzależność między plonami, kosztem 1 q i nakładami na 1 ha

Przedziały klasowe wg plonu q/ha	1959/60 r.				1960/61 r.			
	ilość gosp.	średni plon q/ha	koszt 1 q zł	nakład zł/ha	ilość gosp.	średni plon q/ha	koszt 1 q zł	nakład zł/ha
				Żyto				
do 10	—	—	—	—	3	8,3	498	4547
10— 13	10	11,8	335	4541	10	11,4	388	4996
13— 16	8	14,6	288	4933	11	15,0	270	4796
16— 19	15	17,7	243	5193	8	16,8	292	5739

Tabela 4 cd.

Współzależność między plonami, kosztem 1 q i nakładami na 1 ha

Przedziały klasowe wg plonu q/ha	1959/60 r.				1960/61 r.			
	ilość gosp.	średni plon q/ha	koszt 1 q zł	nakład zł/ha	ilość gosp.	średni plon q/ha	koszt 1 q zł	nakład zł/ha
19— 22	8	20,2	240	5868	11	20,8	231	5848
22— 25	7	23,2	182	5388	4	23,8	200	5956
ponad 25	9	29,3	167	6345	10	28,5	186	6717
Pszenica ozima								
do 10	5	6,7	653	4677	2	6,8	651	4730
10— 13	2	12,3	351	4875	8	11,3	536	6562
13— 16	5	15,0	323	5513	10	14,6	390	5688
16— 19	12	17,7	268	5539	7	17,6	328	6559
19— 22	5	20,7	224	5571	9	20,1	270	6332
22— 25	10	23,3	211	5967	11	23,2	237	6535
25— 28	9	26,6	173	5804	4	26,8	205	6708
ponad 28	8	31,7	134	5660	—	—	—	—
Jęczmień jary								
do 10	6	7,2	483	3715	—	—	—	—
10— 13	12	11,4	333	4167	4	12,3	341	4583
13— 16	7	14,5	287	4629	10	14,8	269	4456
16— 19	5	17,3	267	5187	9	17,2	241	4700
19— 22	12	20,6	210	5005	10	20,8	245	5777
22— 25	9	23,3	195	5300	9	23,0	201	5359
ponad 25	6	27,2	170	5517	15	29,3	178	6181
Buraki cukrowe								
do 100	13	75	112	8669	—	—	—	—
100—140	14	121	78	9836	2	118	76	9381
140—180	9	155	64	10359	6	167	53	9313
180—220	8	200	48	10110	13	200	44	9234
220—260	5	235	34	10088	11	240	45	11531
260—300	—	—	—	—	11	280	34	10538
ponad 300	—	—	—	—	11	342	28	10784
Ziemniaki								
do 70	2	65	161	10494	6	59	169	9995
70— 90	10	82	121	9892	6	83	130	10796
90—110	6	101	91	9202	10	98	120	11715
110—130	10	122	83	10178	10	123	85	10501
130—150	10	141	79	11207	10	141	79	11165
150—180	11	167	65	10815	4	162	73	11923
ponad 180	6	198	62	12294	7	211	68	14441

Tabela V

Obniżka kosztu 1 q przy wzroście plonu o 1 q

1959/60 r.		1960/61 r.	
Wzrost plonów od—do	Obniżka kosztu 1 q w zł przy wzroście plonu o 1 q	Wzrost plonów od — do	Obniżka kosztu 1 q w zł przy wzroście plonu o 1 q
	Żyto		
11,8—17,7	15,6	8,3—15,0	34,0
17,7—23,2	11,1	15,0—20,8	6,7
23,2—29,3	2,4	20,8—28,5	5,8
	Pszenica ozima		
6,7—15,0	39,6	6,8—14,6	33,4
15,0—20,7	17,4	14,6—20,1	21,8
20,7—31,7	8,2	20,1—26,8	9,6
	Jęczmień jary		
7,2—14,5	26,8	12,3—17,2	20,4
14,5—20,6	12,6	17,2—23,0	6,9
20,6—27,2	6,0	23,0—29,3	3,6
	Buraki cukrowe		
75—155	0,60	118—200	0,40
155—235	0,38	200—342	0,11
	Ziemniaki		
65—101	1,94	59— 98	1,25
101—141	0,30	98—141	0,95
141—198	0,29	141—211	0,16

Współzależność między mlecznością krów, czyli przeciętną roczną wydajnością mleka od 1 krowy, a kosztem produkcji 1 litra mleka i rocznym kosztem utrzymania 1 krowy przedstawiona jest w oddzielnych zestawieniach dla zbadanych lat. Z zestawień tych wynika, że dopiero po osiągnięciu mleczności bliskiej 3000 litrów mleka koszt produkcji 1 litra (a i to bez doliczenia marży zarobkowej), był niższy od ceny mleka (cena ok. 2,40 zł/ltr.).

Natomiast przy przekroczeniu rocznej wydajności mleka około 3400 litrów widoczna była pewna zwyżka jednostkowego kosztu produkcji mleka w stosunku do najniższego kosztu osiąganego przy mleczności około 3000 litrów. Nasuwa to wniosek, że jakość krów w państwowych gospodarstwach nie jest jeszcze odpowiednia do osiągania wydajności mleka przekraczającej 3200—

Tabela VI

Współzależność między mlecznością krów, kosztem produkcji 1 l mleka i kosztem utrzymania krowy

Przedziały klasowe wg mleczności l.	Ilość gosp.	Średnia mleczność roczna l.	Koszt 1 l. mleka zł	Roczny koszt utrzymania krowy zł
		1959/60 r.		
do 2000	5	1797	3,16	7504
2000—2200	5	2149	2,77	7777
2200—2400	4	2275	2,36	7196
2400—2600	6	2522	2,64	8503
2600—2800	9	2724	2,54	8750
2800—3000	14	2894	2,35	8607
3000—3200	8	3068	2,15	8428
ponad 3200	10	3491	2,17	9390
		1960/61 r.		
do 2000	2	1927	2,37	6450
2000—2200	5	2080	2,42	6918
2200—2400	5	2302	2,46	7542
2400—2600	10	2511	2,46	8054
2600—2800	7	2727	2,19	7846
2800—3000	9	2895	2,36	8696
3000—3200	10	3088	2,27	8878
3200—3400	6	3291	2,08	8715
3400—3600	3	3466	2,24	9667
ponad 3600	3	3953	2,29	10896

3400 litrów — a stąd „pompowanie mleka" ponad ten poziom jest kosztowniejsze.

Kształtowanie się poziomu kosztu produkcji 1 litra mleka w kolejnych grupach gospodarstw ustawionych wg wzrastającej mleczności krów wykazuje w 1959/60 r. obniżanie się kosztu 1 litra mleka przy wzroście mleczności do ok. 2400 litrów. Przy zwiększaniu wydajności mleka do ok. 2500 litrów nastąpił pewien wzrost kosztu 1 litra mleka (intensywniejsze żywienie krów o słabej jakości), następnie ponowne obniżenie się kosztu 1 litra aż do ok. 3200 litrów. W 1960/61 r. tendencje te były w zasadzie podobne, z tym, że przy wydajnościach mleka do ok. 2800 litrów był widoczny mniej zdecydowany wpływ wzrostu mleczności na obniżkę kosztu produkcji 1 litra mleka.

Ogólnie można zauważyć, że wpływ zwiększenia mleczności na obniżenie kosztu produkcji 1 litra mleka wykazuje inne tendencje niż przy produkcji roślinnej. W produkcji roślinnej wzrost plonów o 1 q powodował wyraźnie większą obniżkę kosztu produkcji 1 q przy niskim poziomie plonów niż przy wysokim. Natomiast wzrost mleczności krów o jednostkę (np. o 100 litrów rocznie) powoduje nieco większą, lub równą obniżkę kosztu produkcji 1 litra

mleka przy wysokiej (do granicy 2800—3000 ltr) mleczności jak przy niskiej (0,07 i 0,08 zł/ltr; 0,02 i 0,02 zł/litr).

Obniżka kosztu produkcji 1 litra mleka przy wzroście mleczności 1 krowy o 100 litrów rocznie

Wzrost mleczności w litrach od — do	Obniżka kosztu 1 litra mleka w zł przy wzroście mleczności o 100 litrów rocznie
1959/60 r.	
1797—2522	0,07
2522—2894	0,08
2895—3491	0,08
1960/61 r.	
1927—2727	0,02
2727—3291	0,02
3291—3943	+0,03

5. Niektóre uwagi do obliczeń

Ilościowe nakłady pracy oraz nakłady siły pociągowej żywej i mechanicznej przypadające na poszczególne ziemiopłody, czy rodzaje zwierząt zostały przyjęte na podstawie zapisów codziennego rozdysponowania siły roboczej i siły pociągowej, prowadzonych w dziennikach gospodarczych.

Do kosztu 1 dnia pracy (1 robotnikodnia) wchodzą: wynagrodzenie, ubezpieczenie społeczne (10% w stosunku do wynagrodzenia) oraz różnica między kosztem świadczeń (utrzymanie bydła, uprawa działek, stołówka) i odpłatnością. Koszt 1 dnia pracy został obliczony jako średni dla każdego z gospodarstw, bez zróżnicowania tego kosztu przy produkcji roślinnej i zwierzęcej.

Koszt 1 dnia użycia konia do pracy został obliczony jako pełny koszt utrzymania koni (pasze, obsługa przy żywieniu i czyszczeniu, amortyzacja, leczenie, utrzymanie stajni i wozów) pomniejszony o wartość obornika od koni i podzielony przez liczbę dni użycia koni. Koszt obsługi koni przy pracy (koszt pracy fornali) nie jest zaliczony do kosztu dnia użycia koni do pracy, podobnie jak koszt pracy traktorzystów (kierowców) nie jest zaliczony do kosztu użycia traktora.

Pasze własne wycenione są według cen zaliczeniowych, które odpowiadają w przybliżeniu przeciętnym kosztom produkcji, a nie według własnych kosztów produkcji w danym gospodarstwie. (Wycena pasz według kosztów własnych produkcji utrudnia bowiem porównywalność wyników działalności produkcji zwierzęcej).

Koszt nawożenia organicznego (koszt obornika, koszt pracy przy wywożeniu i roztrząsaniu obornika, koszt uprawy nawozów zielonych itp.) jest rozłożony równomiernie na grunty orne (nawożenie gleby, a nie rośliny).

Obornik został wyceniony na podstawie metody przetwórczej w odniesieniu do ceny ziemniaków (1 q obornika = 20 zł).

Koszt nawożenia mineralnego obciąża te rośliny, pod które nawozy zostały zastosowane.

Siano zostało wycenione na podstawie przeciętnego kosztu produkcji (siano łąkowe — 50 zł, siano motylkowych — 60 zł za 1 q) zielonka — jako 20% siana (10 zł za 1 q).

Słoma została wyceniona jako połowa przeciętnego kosztu produkcji siana (1 q słomy = 25 zł).

Koszty pośrednie rozdzielone były między działy gospodarstwa w 1959/60 r. proporcjonalnie do bezpośrednich nakładów dni pracy robotników oraz siły pociągowej wyrażonej w koniodniach, zaś w 1960/61 r. proporcjonalnie do wartości produkcji globalnej wyrażonej w jednostkach zbożowych.

Jednostkowe koszty produkcji, podane w zestawieniach, są to koszty loco gospodarstwo, czyli bez kosztów przechowania i odstawy.

6. Tabele nakładów na produkcję rolną w państwowych gospodarstwach rolnych w latach 1959/60 i 960/61

Spis tabel

Nr tab.

1 — Zestawienie zbiorcze kosztów, plonów i wydajności zwierząt
2 — Porównawcze zestawienie wybranych nakładów produkcji roślinnej wyrażonych w jednostkach naturalnych oraz plonów dla 2 lat.
3 — Porównawcze zestawienie wybranych nakładów produkcji zwierzęcej wyrażonych w jednostkach naturalnych oraz wydajności zwierząt.
4 — Nakłady na produkcję żyta zebranego w 1959 r.
5 — Nakłady na produkcję żyta zebranego w 1960 r.
6 — Nakłady na produkcję pszenicy oz. zebranej w 1959 r.
7 — Nakłady na produkcję pszenicy oz. zebranej w 1960 r.
8 — Nakłady na produkcję jęczmienia j. zebranego w 1959 r.
9 — Nakłady na produkcję jęczmienia j. zebranego w 1960 r.
10 — Nakłady na produkcję owsa zebranego w 1959 r.
11 — Nakłady na produkcję owsa zebranego w 1960 r.
12 — Nakłady na produkcję rzepaku oz. zebranego w 1959 r.
13 — Nakłady na produkcję rzepaku oz. zebranego w 1960 r.
14 — Nakłady na produkcję grochu zebranego w 1959 r.
15 — Nakłady na produkcję grochu zebranego w 1960 r.
16 — Nakłady na produkcję buraków cukrowych zebranych w 1959 r.
17 — Nakłady na produkcję buraków cukrowych zebranych w 1960 r.
18 — Nakłady na produkcję buraków pastewnych zebranych w 1959 r.
19 — Nakłady na produkcję buraków pastewnych zebranych w 1960 r.
20 — Nakłady na produkcję ziemniaków zebranych w 1959 r.
21 — Nakłady na produkcję ziemniaków zebranych w 1960 r.
22 — Nakłady na produkcję siana zebranego w 1960 r.
23 — Nakłady na bydło mleczne w 1959/60 r.
24 — Nakłady na bydło mleczne w 1960/61 r.
25 — Nakłady na chlewnię macior w 1959/60 r.
26 — Nakłady na chlewnię macior w 1960/61 r.
27 — Nakłady na tucz trzody chlewnej w 1959/60 r.
28 — Nakłady na tucz trzody chlewnej w 1960/61 r.
29 — Nakłady na jałowiznę w 1959/60 r.
30 — Nakłady na jałowiznę w 1960/61 r.

Tabela 1

Zestawienie zbiorcze a) kosztów 1 q ziemiopłodów, 1 litra mleka i 1 kg żywca trzody chlewnej i 1 prosięcia b) kosztów na 1 ha poszczególnych roślin, rocznych kosztów utrzymania 1 sztuki i kosztów przyrostu 100 kg tuczu c) plonów poszczególnych roślin w q/ha, mleczności krów w litrach od 1 krowy rocznie, dziennych przyrostów tucznika w kg i ilości odchowanych prosiąt rocznie.

Wyszczególnienie	Koszt 1 q, 1 ltr., 1 kg, 1 prosięcia			Koszt brutto na 1 ha, na 1 sztukę, na 100 kg przyrostu tuczników			Plony roślin, wydajności zwierząt		
	PGR nisko-nakład.	PGR wysoko-nakład.	ogółem	PGR nisko-nakład.	PGR wysoko-nakład.	ogółem	PGR nisko-nakład.	PGR wysoko-nakład.	ogółem
Żyto oz.									
1959	269	208	232	4884	5871	5388	15,3	22,8	19,1
1960	297	230	254	4956	6181	5623	14,3	22,1	18,5
Pszenica oz.									
1959	264	195	220	5312	5762	5561	17,2	24,0	21,0
1960	356	285	311	5941	6600	6310	14,8	20,0	17,7
Jęczmień j.									
1959	298	215	245	4368	5280	4853	13,2	21,3	17,5
1960	260	201	223	4856	5889	5400	16,6	25,2	21,1
Owies									
1959	303	234	260	4191	5066	4637	12,4	18,8	15,7
1960	264	225	242	5000	5973	5486	16,7	23,0	19,8
Rzepak oz.									
1959	349	368	358	5168	6516	5842	14,8	17,7	16,3
1960	402	461	435	5872	7327	6662	14,6	15,9	15,3
Groch									
1959	508	850	717	5456	6571	6199	9,0	6,8	7,5
1960	778	513	537	8872	8115	8209	10,2	13,7	13,3

Buraki cukrowe przem.									
1959	53	68	64	9624	9696	9663	171	136	143
1960	39	38	38	9906	10639	10320	237	256	248
Buraki pastewne									
1959	35	39	37	9546	10424	9995	264	264	264
1960	34	24	28	10136	10970	10569	290	446	368
Ziemniaki									
1959	78	82	81	9946	11599	10791	127	141	134
1960	103	85	93	10555	12260	11477	102	144	124
Siano łąkowe									
1959/60	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1960/61	56	54	56	1859	2287	2081	33	42	37
Krowy mleczne									
1959/60	2,32	2,44	2,38	7995	9072	8544	2630	2980	2809
1960/61	2,31	2,30	2,30	7957	8829	8408	2610	3011	2817
Jałowizna									
1959/60	.	.	.	4703	5283	4998	2389*	2503*	2447*
1960/61	.	.	.	4673	5090	4885	2210	2705	2466
Tuczniki									
1959/60	24,9	21,8	23,2	2415	2244	2317	0,316	0,332	0,325
1960/61	21,8	20,7	21,2	2172	2149	2156	0,290	0,311	0,305
Maciory									
1959/60	697	482	578	7563	6884	7222	10,3	12,9	11,6
1960/61	566	458	507	6219	6483	6346	10,0	12,9	11,4

* Wartość przyrostu 1 sztuki.

Tabela 2

Porównawcze zestawienie wybranych nakładów produkcji roślinnej wyrażonych w jednostkach naturalnych oraz plonów dla 2 lat (pełny cykl na 1 ha)

Wyszczególnienie	Jednostka miary	1959/60 r.	1960/61 r.	Wskaźnik (dane 1959/60 = 100)/
Żyto oz.				
Robotnicy	rob.-dni	15,0	15,1	100
Konie	konio-dni	5,8	4,9	84
Traktory	trakt.-dni	1,3	1,3	100
Nawozy azotowe	q	1,1	1,2	109
Nawozy fosforowe	q	1,0	1,1	110
Nawozy potasowe	q	1,0	1,1	110
Wapno	q	0,1	0,2	200
Sznurek	kg	3,6	3,3	92
Plon	q	19,1	18,5	97
Pszenica oz.				
Robotnicy	rob.-dni	13,8	16,0	116
Konie	konio-dni	5,8	6,0	104
Traktory	trakt.-dni	1,3	1,4	107
Nawozy azotowe	q	1,4	1,6	114
Nawozy fosforowe	q	1,5	1,3	87
Nawozy potasowe	q	1,2	1,5	125
Wapno	q	0,4	0,5	125
Sznurek	kg	4,0	4,0	100
Plon	q	21,0	17,7	84
Jęczmień j.				
Robotnicy	rob.-dni	12,3	14,9	121
Konie	konio-dni	5,4	5,3	98
Traktory	trakt.-dni	1,1	1,1	100
Nawozy azotowe	q	0,9	0,8	89
Nawozy fosforowe	q	1,1	1,1	100
Nawozy potasowe	q	1,2	1,1	92
Wapno	q	0,7	0,7	100
Sznurek	kg	3,6	3,6	100
Plon	q	17,5	21,1	120

Tabela 2 cd.

Porównawcze zestawienie wybranych nakładów produkcji roślinnej wyrażonych w jednostkach naturalnych oraz plonów dla 2 lat (pełny cykl na 1 ha).

Wyszczególnienie	Jednostka miary	1959/60 r.	1960/61 r.	Wskaźnik (dane 1959/ /60 = 100)
	Owies			
Robotnicy	rob.-dni	11,0	15,4	140
Konie	konio-dni	4,7	5,1	109
Traktory	trakt.-dni	1,0	1,1	110
Nawozy azotowe	q	0,8	0,9	113
Nawozy fosforowe	q	0,8	1,0	125
Nawozy potasowe	q	0,9	1,1	122
Wapno	q	0,0	0,1	.
Sznurek	kg	3,5	4,0	114
Plon	q	15,7	19,8	126
	Rzepak oz.			
Robotnicy	rob.-dni	18,0	19,7	109
Konie	konio-dni	7,4	7,3	99
Traktory	trakt.-dni	1,6	1,7	106
Nawozy azotowe	q	2,5	3,1	124
Nawozy fosforowe	q	1,6	1,8	113
Nawozy potasowe	q	1,9	2,0	105
Wapno	q	1,5	2,0	133
Sznurek	kg	3,7	5,0	135
Plon	q	16,3	15,3	94
	Groch			
Robotnicy	rob.-dni	15,8	22,4	142
Konie	konio-dni	7,1	8,3	117
Traktory	trakt.-dni	0,9	1,0	111
Nawozy azotowe	q	0,6	0,5	83
Nawozy fosforowe	q	1,2	1,6	133
Nawozy potasowe	q	1,4	1,4	100
Wapno	q	1,7	5,0	294
Plon	q	7,5	13,3	177

Tabela 2 cd.

Porównawcze zestawienie wybranych nakładów produkcji roślinnej wyrażonych w jednostkach naturalnych oraz plonów dla 2 lat (pełny cykl na 1 ha)

Wyszczególnienie	Jednostka miary	1959/60 r.	1960/61 r.	Wskaźnik (dane 1959/ /60 = 100)
Buraki cukrowe przemysłowe				
Robotnicy	rob.-dni	54,5	55,9	103
Konie	konio-dni	8,6	7,6	88
Traktory	trakt.-dni	1,6	1,6	100
Nawozy azotowe	q	3,8	3,5	97
Nawozy fosforowe	q	2,2	1,8	82
Nawozy potasowe	q	2,5	2,3	92
Wapno	q	7,9	6,1	77
Plon	q	143a)	248	173
Buraki pastewne				
Robotnicy	rob.-dni	55,5	55,3	100
Konie	konio-dni	12,0	11,5	96
Traktory	trakt.-dni	1,7	1,9	112
Nawozy azotowe	q	3,2	3,0	94
Nawozy fosforowe	q	1,7	1,4	82
Nawozy potasowe	q	1,7	2,0	118
Wapno	q	4,7	3,5	74
Plon	q	264	368	139
Ziemniaki				
Robotnicy	rob.-dni	44,4	44,6	100
Konie	konio-dni	15,8	13,1	83
Traktory	trakt.-dni	2,2	2,7	123
Nawozy azotowe	q	1,2	1,1	92
Nawozy fosforowe	q	1,1	0,9	82
Nawozy potasowe	q	1,4	1,2	86
Wapno	q	1,2	0,8	67
Plon	q	134	124	93

a) Klęskowy plon buraków cukrowych w 1959 r. spowodowany był zapobiegawczym przeciw płaszczyńcowi opóźnieniem siewu buraków i suszą wiosenną.

Tabela 3

Porównawcze zestawienie wybranych nakładów produkcji zwierzęcej wyrażonych w jednostkach naturalnych oraz wydajności zwierząt (rocznie na 1 sztukę)

Wyszczególnienie	Jednostka miary	1959/60 r.	1960/61 r.	Wskaźnik (dane 1959/ /60 = 100)
Bydło mleczne				
Robotnicy	rob.-dni	31,9	30,6	96
Konie	konio-dni	8,9	10,1	113
Pasze treściwe	q	6,3	5,9	94
Pasze okopowe	q	15,5	17,8	115
Wydajność mleka	litry	2809	2817	100
Jałowizna				
Robotnicy	rob.-dni	12,9	12,4	96
Konie	konio-dni	4,6	4,8	104
Pasze treściwe	q	3,6	3,3	92
Pasze okopowe	q	7,0	8,2	117
Wartość przyrostu	zł	2447	2466	101
Maciory				
Robotnicy	rob.-dni	18,5	16,5	89
Konie	konio-dni	3,1	3,4	110
Pasze treściwe	q	9,1	8,8	97
Pasze okopowe	q	18,0	13,8	77
Liczba odchow. prosiąt	szt.	11,6	11,4	98
Tuczniki (na 100 kg przyrostu)				
Robotnicy	rob.-dni	4,3	3,5	81
Konie	konio-dni	1,3	1,2	92
Pasze treściwe	q	4,4	4,0	91
Pasze okopowe	q	8,5	7,0	82
Jednostki pokarmowe na 1 kg		7,6	7,5	99
Waga sprzedanego tucznika	kg	107	101	94
Przyrost dzienny na sztuce	kg	0,325	0,305	94

Tabela 4

Nakłady na produkcję żyta zebranego w 1959 r. (pełny cykl produkcji — w przeliczeniu na 1 ha)

Wyszczególnienie	Jedn. miary	PGR niskonakładowe			PGR wysokonakładowe			Ogółem		
		ilość	zł	%	ilość	zł	%	ilość	zł	%
Robotnicy	dni	13,2	732	15,0	16,7	993	16,9	15,0	886	16,1
Konie	dni	5,1	195	4,0	6,5	199	3,4	5,8	197	3,7
Traktory	dni	1,3	366	7,5	1,3	409	7,0	1,3	388	7,2
Kombajny	dni		12	0,2		31	0,5		22	0,4
Silniki	dni		41	0,8		55	0,9		48	0,9
Nasiona	q		423	8,7		396	6,7		409	7,6
Nawożenie min.			425	8,7		468	8,0		447	8,3
w tym:										
azotowe	q	1,1			1,2			1,1		
fosforowe	q	0,9			1,1			1,0		
potasowe	q	0,9			1,3			1,0		
wapno	q	0,2			—			0,1		
Obornik			988	20,2		1315	22,4		1154	21,4
Sznurek	kg	3,4	91	1,9	3,8	102	1,7	3,6	97	1,8
Koszty pośrednie			1363	27,9		1653	28,2		1511	28,0
Koszt stanowiska			248	5,1		250	4,3		249	4,6
Razem			**4884**	**100,0**		**5871**	**100,0**		**5388**	**100,0**
Słoma	q/ha	30,6	765		45,6	1140		38,2	955	
Koszt ziarna			4119			4731			4433	
Plon ziarna	q/ha	15,3			22,8			19,1		
Koszt 1 q ziarna			**269**			**208**			**232**	

Tabela 5

Nakłady na produkcję żyta zebranego w 1960 r. (pełny cykl produkcji w przeliczeniu na 1 ha)

Wyszczególnienie	Jedn. miary	PGR niskonakładowe			PGR wysokonakładowe			Ogółem		
		ilość	zł	%	ilość	zł	%	ilość	zł	%
Robotnicy	dni	13,0	763	15,4	16,8	1098	17,8	15,1	946	16,8
Konie	dni	3,6	110	2,2	6,0	162	2,6	4,9	138	2,5
Traktory	dni	1,4	333	6,7	1,3	313	5,1	1,3	322	5,7
Kombajny	dni		100	2,0		46	0,7		71	1,3
Silniki	dni		66	1,3		85	1,4		76	1,4
Nasiona	q		408	8,2		422	6,8		416	7,4
Nawozy min.			415	8,4		525	8,5		475	8,4
w tym:										
azotowe	q	1,2			1,2			1,2		
fosforowe	q	1,0			1,3			1,1		
potasowe	q	0,9			1,6			1,1		
wapno	q	0,1			0,2			0,2		
Obornik			1053	21,3		1415	22,9		1250	22,2
Sznurek	kg	3,5	96	1,9	3,2	86	1,4	3,3	90	1,6
Koszty pośrednie			1394	28,2		1806	29,2		1618	28,8
w tym:										
k. wsp. rośl.			314	6,3		437	7,1		381	6,8
k. og. gosp.			1080	21,9		1369	22,1		1237	22,0
Koszt stanowiska			218	4,4		223	3,6		221	3,9
Razem			**4956**	**100,0**		**6181**	**100,0**		**5623**	**100,0**
Słoma	q/ha	28,6	715		44,2	1105		37,0	925	
Koszt ziarna			4241			5076			4698	
Plon ziarna	q/ha	14,3			22,1			18,5		
Koszt 1 q ziarna			**297**			**230**			**254**	

Tabela 6

Nakłady na produkcję pszenicy ozimej zebranej w 1959 r. (pełny cykl produkcji — w przeliczeniu na 1 ha)

Wyszczególnienie	Jedn. miary	PGR niskonakładowe			PGR wysokonakładowe			Ogółem		
		ilość	zł	%	ilość	zł	%	ilość	zł	%
Robotnicy	dni	13,6	755	14,0	14,0	831	14,4	13,8	797	14,3
Konie	dni	5,4	205	3,9	6,2	188	3,3	5,8	196	3,5
Traktory	dni	1,3	379	7,1	1,2	380	6,6	1,3	379	6,8
Kombajny	dni		20	0,4		12	0,2		15	0,3
Silniki	dni		41	0,8		48	0,8		45	0,8
Nasiona	q		629	12,0		601	10,4		614	11,0
Nawozy min.			535	10,0		557	9,7		547	9,8
w tym:										
azotowe	q	1,7			1,3			1,4		
fosforowe	q	1,5			1,5			1,5		
potasowe	q	1,0			1,3			1,2		
wapno	q	0,8			0,1			0,4		
Obornik			1014	19,1		1319	22,8		1183	21,4
Sznurek	kg	3,3	90	1,7	4,4	119	2,1	4,0	106	1,9
Koszty pośrednie			1386	26,1		1455	25,3		1424	25,6
Koszt stanowiska			258	4,9		252	4,4		255	4,6
Razem			**5312**	**100,0**		**5762**	**100,0**		**5561**	**100,0**
Słoma	q/ha	31,0	775		43,2	1080		37,8	945	
Koszt ziarna			4537			4682			4616	
Plon ziarna	q/ha	17,2			24,0			21,0		
Koszt 1 q ziarna			**264**			**195**			**220**	

Tabela 7

Nakłady na produkcję pszenicy ozimej zebranej w 1960 r. (pełny cykl produkcji — w przeliczeniu na 1 ha)

Wyszczególnienie	Jedn. miary	PGR niskonakładowe			PGR wysokonakładowe			Ogółem		
		ilość	zł	%	ilość	zł	%	ilość	zł	%
Robotnicy	dni	15,2	914	15,4	16,6	1081	16,5	16,0	1007	16,0
Konie	dni	5,2	159	2,7	6,6	179	2,7	6,0	170	2,7
Traktory	dni	1,4	362	6,1	1,4	330	5,0	1,4	344	5,5
Kombajny	dni		47	0,8		40	0,6		43	0,7
Silniki	dni		78	1,3		80	1,2		79	1,3
Nasiona	q		621	10,5		619	9,4		620	9,8
Nawozy min.			555	9,3		672	10,2		621	9,8
w tym:										
azotowe	q	1,4			1,8			1,6		
fosforowe	q	1,3			1,4			1,3		
potasowe	q	1,3			1,7			1,5		
wapno	q	0,8			0,2			0,5		
Obornik			1138	19,2		1425	21,3		1298	20,5
Sznurek	kg	4,0	108	1,8	4,1	112	1,7	4,0	111	1,8
Koszty pośrednie			1734	29,1		1840	28,0		1794	28,4
w tym:										
k. wsp. rośl.			394	6,6		453	6,9		427	6,8
k. og. gosp.			1340	22,5		1387	21,1		1367	21,6
Koszt stanowiska			225	3,8		222	3,4		223	3,5
Razem			**5941**	**100,0**		**6600**	**100,0**		**6310**	**100,0**
Słoma	q/ha	26,6	665		36,0	900		31,9	798	
Koszt ziarna			5276			5700			5512	
Plon ziarna	q/ha	14,8			20,0			17,7		
Koszt 1 q ziarna			**356**			**285**			**311**	

Tabela 8

Nakłady na produkcję jęczmienia jarego — zebranego w 1959 r. (pełny cykl produkcji — w przeliczeniu na 1 ha)

Wyszczególnienie	Jedn. miary	PGR niskonakładowe			PGR wysokonakładowe			Ogółem		
		ilość	zł	%	ilość	zł	%	ilość	zł	%
Robotnicy	dni	10,8	601	13,8	13,5	813	15,4	12,3	714	14,7
Konie	dni	4,7	176	4,0	6,1	191	3,6	5,4	184	3,8
Traktory	dni	1,0	278	6,4	1,1	343	6,5	1,1	313	6,4
Kombajny	dni		4	0,1		16	0,3		11	0,2
Silniki	dni		38	0,9		49	0,9		44	0,9
Nasiona	q		452	10,3		437	8,3		444	9,1
Nawozy min.			372	8,5		417	7,9		396	8,2
w tym:										
azotowe	q	1,0			0,9			0,9		
fosforowe	q	1,0			1,1			1,1		
potasowe	q	1,0			1,3			1,2		
wapno	q	0,7			0,7			0,7		
Obornik			979	22,4		1280	24,2		1139	23,6
Sznurek	kg	3,5	95	2,2	3,7	99	1,9	3,6	97	2,0
Koszty pośrednie			1115	25,5		1377	26,1		1253	25,8
Koszt stanowiska			258	5,9		258	4,9		258	5,3
Razem			**4368**	**100,0**		**5280**	**100,0**		**4853**	**100,0**
Słoma	q/ha	17,2	430		27,7	693		22,8	570	
Koszt ziarna			3938			4587			4283	
Plon ziarna	q/ha	13,2			21,3			17,5		
Koszt 1 q ziarna			**298**			**215**			**245**	

Tabela 9

Nakłady na produkcję jęczmienia jarego — zebranego w 1960 r. (pełny cykl produkcji — w przeliczeniu na 1 ha)

Wyszczególnienie	Jedn. miary	PGR niskonakładowe			PGR wysokonakładowe			Ogółem		
		ilość	zł	%	ilość	zł	%	ilość	zł	%
Robotnicy	dni	13,7	817	16,8	16,1	1042	17,7	14,9	936	17,4
Konie	dni	4,8	148	3,0	5,8	157	2,7	5,3	153	2,8
Traktory	dni	1,0	249	5,1	1,2	290	4,9	1,1	271	5,0
Kombajny	dni		26	0,5		40	0,7		33	0,6
Silniki	dni		71	1,5		85	1,4		78	1,4
Nasiona	q		419	8,6		447	7,6		434	8,0
Nawozy min.			330	6,8		349	5,9		340	6,3
w tym:										
azotowe	q	0,8			0,8			0,8		
fosforowe	q	1,0			1,3			1,1		
potasowe	q	0,9			1,2			1,1		
wapno	q	1,1			0,3			0,7		
Obornik			1119	23,1		1386	23,5		1260	23,4
Sznurek	kg	3,2	87	1,8	4,0	110	1,9	3,6	98	1,8
Koszty pośrednie			1372	28,3		1756	29,8		1573	29,1
w tym:										
k. wsp. rośl.			319	6,6		421	7,1		373	6,9
k. og. gosp.			1053	21,7		1335	22,7		1200	22,2
Koszt stanowiska			218	4,5		227	3,9		224	4,2
Razem			**4856**	**100,0**		**5889**	**100,0**		**5400**	**100,0**
Słoma	q/ha	21,6	540		32,8	820		27,4	685	
Koszt ziarna			4316			5069			4715	
Plon ziarna	q/ha	16,6			25,2			21,1		
Koszt 1 q ziarna			**260**			**201**			**223**	

Tabela 10

Nakłady na produkcję owsa — zebranego w 1959 r. (pełny cykl produkcji — w przeliczeniu na 1 ha)

Wyszczególnienie	Jedn. miary	PGR niskonakładowe			PGR wysokonakładowe			Ogółem		
		ilość	zł	%	ilość	zł	%	ilość	zł	%
Robotnicy	dni	10,1	560	13,4	11,9	705	13,9	11,0	634	13,7
Konie	dni	4,2	161	3,8	5,2	164	3,2	4,7	163	3,5
Traktory	dni	0,9	258	6,2	1,1	348	6,9	1,0	304	6,6
Kombajny	dni		12	0,3		20	0,4		16	0,3
Silniki	dni		35	0,8		40	0,8		38	0,8
Nasiona	q		423	10,1		432	8,5		427	9,2
Nawozy min.			417	9,9		427	8,4		422	9,1
w tym:										
azotowe	q	1,0			0,7			0,8		
fosforowe	q	1,0			0,6			0,8		
potasowe	q	1,0			0,7			0,9		
wapno	q	0,0			0,0			0,0		
Obornik			978	23,3		1319	26,0		1152	24,9
Sznurek	kg	3,2	86	2,1	3,8	104	2,1	3,5	95	2,0
Koszty pośrednie			1012	24,2		1255	24,8		1136	24,5
Koszt stanowiska			249	5,9		252	5,0		250	5,4
Razem			**4191**	**100,0**		**5066**	**100,0**		**4637**	**100,0**
Słoma	q/ha	17,4	435		26,3	658		22,0	550	
Koszt ziarna			3756			4408			4087	
Plon ziarna	q/ha	12,4			18,8			15,7		
Koszt 1 q ziarna			**303**			**234**			**260**	

Tabela 11

Nakłady na produkcję owsa — zebranego w 1960 r. (pełny cykl produkcji — w przeliczeniu na 1 ha)

Wyszczególnienie	Jedn. ilość	PGR niskonakładowe			PGR wysokonakładowe			Ogółem		
		zł	%	ilość	zł	%	%	ilość	zł	%
Robotnicy	dni	13,9	835	16,8	17,3	1084	18,2	15,4	959	17,5
Konie	dni	4,2	130	2,6	6,1	163	2,7	5,1	146	2,7
Traktory	dni	1,1	276	5,5	1,2	278	4,7	1,1	277	5,0
Kombajny	dni		32	0,6		26	0,4		29	0,5
Silniki	dni		85	1,7		90	1,5		88	1,6
Nasiona	q		422	8,4		449	7,5		435	7,9
Nawozy min.			366	7,3		409	6,8		388	7,1
w tym:										
azotowe	q	0,9			1,1			0,9		
fosforowe	q	1,0			1,0			1,0		
potasowe	q	1,1			1,1			1,1		
wapno	q	0,2			—			0,1		
Obornik			1096	21,9		1402	23,6		1249	22,8
Sznurek	kg	3,7	102	2,0	4,3	115	1,9	4,0	108	2,0
Koszty pośrednie			1437	28,8		1734	29,0		1586	28,9
w tym:										
k. wsp. rośl.			331	6,6		417	7,0		374	6,8
k. og. gosp.			1106	22,2		1317	22,0		1212	22,1
Koszt stanowiska			219	4,4		223	3,7		221	4,0
Razem			**5000**	**100,0**		**5973**	**100,0**		**5486**	**100,0**
Słoma	q/ha	23,4	585		32,2	805		27,7	693	
Koszt ziarna			4415			5168			4793	
Plon ziarna	q/ha	16,7			23,0			19,8		
Koszt 1 q ziarna			**264**			**225**			**242**	

Tabela 12

Nakłady na produkcję rzepaku oz. — zebranego w 1959 r. (pełny cykl produkcji — w przeliczeniu na 1 ha)

Wyszczególnienie	Jedn. miary	PGR niskonakładowe			PGR wysokonakładowe			Ogółem		
		ilość	zł	%	ilość	zł	%	ilość	zł	%
Robotnicy	dni	15,9	881	17,0	20,2	1202	18,4	18,0	1041	17,8
Konie	dni	5,8	217	4,2	9,0	271	4,2	7,4	244	4,2
Traktory	dni	1,6	476	9,2	1,5	479	7,4	1,6	477	8,2
Kombajny	dni		43	0,8		36	0,6		40	0,7
Silniki	dni		44	0,8		62	1,0		53	0,9
Nasiona	q		98	1,9		85	1,3		91	1,5
Nawozy min.			731	14,1		969	14,8		850	14,5
w tym:										
azotowe	q	2,1			3,0			2,5		
fosforowe	q	1,4			1,9			1,6		
potasowe	q	1,6			1,9			1,9		
wapno	q	2,0			0,7			1,5		
Obornik			960	18,7		1315	20,1		1138	19,5
Sznurek	kg	3,1	83	1,6	4,3	115	1,8	3,7	99	1,7
Koszty pośrednie			1635	31,7		1982	30,4		1809	31,0
Razem			**5168**	**100,0**		**6516**	**100,0**		**5842**	**100,0**
Plon ziarna	q/ha	14,8			17,7			16,3		
Koszt 1 q ziarna			**349**			**368**			**358**	

Tabela 13

Nakłady na produkcję rzepaku oz. — zebranego w 1960 r. (pełny cykl produkcji — w przeliczeniu na 1 ha)

Wyszczególnienie	Jedn. miary	PGR niskonakładowe			PGR wysokonakładowe			Ogółem		
		ilość	zł	%	ilość	zł	%	ilość	zł	%
Robotnicy	dni	15,8	955	16,3	23,0	1475	20,1	19,7	1237	18,6
Konie	dni	6,0	181	3,1	8,4	227	3,1	7,3	206	3,1
Traktory	dni	1,7	416	7,1	1,8	422	5,8	1,7	420	6,3
Kombajny	dni		168	2,9		120	1,6		142	2,1
Silniki	dni		38	0,6		81	1,1		61	0,9
Nasiona	q		100	1,7		102	1,4		101	1,5
Nawozy min.			939	16,0		917	12,5		927	13,9
w tym:										
azotowe	q	3,5			2,6			3,1		
fosforowe	q	1,8			1,9			1,8		
potasowe	q	1,7			2,2			2,0		
wapno	q	2,9			0,9			2,0		
Obornik			1082	18,4		1448	19,8		1281	19,2
Sznurek	kg	3,7	100	1,7	6,3	170	2,3	5,0	138	2,1
Koszty pośrednie			1893	32,2		2365	32,3		2149	32,3
w tym:										
k. wsp. rośl.			434	7,4		576	7,9		511	7,7
k. og. gosp.			1459	24,8		1789	24,4		1638	24,6
Razem			**5872**	**100,0**		**7327**	**100,0**		**6662**	**100,0**
Plon ziarna	q/ha	14,6			15,9			15,3		
Koszt 1 q ziarna			**402**			**462**			**435**	

Tabela 14

Nakłady na produkcję grochu — zebranego w 1959 r. (pełny cykl produkcji — w przeliczeniu na 1 ha)

Wyszczególnienie	Jedn. miary	PGR niskonakładowe			PGR wysokonakładowe			Ogółem		
		ilość	zł	%	ilość	zł	%	ilość	zł	%
Robotnicy	dni	13,8	777	14,2	16,8	987	15,0	15,8	917	14,8
Konie	dni	6,5	238	4,4	7,5	241	3,7	7.1	240	3,9
Traktory	dni	0,7	203	3,7	1,0	290	4,4	0,9	261	4,2
Silniki	dni		52	1,0		55	0,8		54	0,9
Nasiona	q		1358	24,9		1780	27,1		1639	26,3
Nawozy min.			347	6,4		420	6,4		396	6,4
w tym:										
azotowe	q	0,5			0,7			0,6		
fosforowe	q	1,1			1,3			1,2		
potasowe	q	1,2			1,4			1,4		
wapno	q	2,1			1,5			1,7		
Obornik			1124	20,6		1221	18,6		1188	19,2
Koszty pośrednie			1357	24,8		1577	24,0		1504	24,3
Razem			**5456**	**100,0**		**6571**	**100,0**		**6199**	**100,0**
Słoma	q/ha	15,3	383		11,6	290		12,8	320	
Stanowisko			500			500			500	
Koszt ziarna			4573			5781			5379	
Plon ziarna	q/ha	9,0			6,8			7,5		
Koszt 1 q ziarna			**508**			**850**			**717**	

Tabela 15

Nakłady na produkcję grochu — zebranego w 1960 r. (pełny cykl produkcji — w przeliczeniu na 1 ha)

Wyszczególnienie	Jedn. miary	PGR niskonakładowe			PGR wysokonakładowe			Ogółem		
		ilość	zł	%	ilość	zł	%	ilość	zł	%
Robotnicy	dni	26,6	1715	19,3	21,7	1419	17,5	22,4	1456	17,7
Konie	dni	15,5	383	4,3	7,3	191	2,4	8,3	215	2,6
Traktory	dni	0,7	241	2,7	1,0	241	3,0	1,0	241	3,0
Silniki	dni		131	1,5		126	1,6		126	1,5
Nasiona	q		2083	23,5		2225	27,4		2207	26,9
Nawozy min.			165	1,9		429	5,3		396	4,8
w tym:										
azotowe	q	—			0,6			0,5		
fosforowe	q	—			1,7			1,6		
potasowe	q	1,4			1,4			1,4		
wapno	q	7,0			4,9			5,0		
Obornik			1412	15,9		1448	17,7		1444	17,6
Koszty pośrednie			2742	30,9		2036	25,1		2124	25,9
w tym:										
k. wsp. rośl.			547	6,2		463	5,7		473	5,8
k. og. gosp.			2195	24,7		1573	19,4		1651	20,1
Razem			**8872**	**100,0**		**8115**	**100,0**		**8209**	**100,0**
Słoma	q/ha	17,3	433		23,3	585		22,6	565	
Stanowisko			500			500			500	
Koszt ziarna			7939			7030			7144	
Plon ziarna	q/ha	10,2			13,7			13,3		
Koszt 1 q ziarna			**778**			**513**			**537**	

Tabela 16

Nakłady na produkcję buraków cukrowych — zebranych w 1959 r. (pełny cykl produkcji — w przeliczeniu na 1 ha)

Wyszczególnienie	Jedn. miary	PGR niskonakładowe			PGR wysokonakładowe			Ogółem		
		ilość	zł	%	ilość	zł	%	ilość	zł	%
Robotnicy	dni	58,0	3237	33,6	51,4	3054	31,5	54,5	3139	32,4
Konie	dni	8,4	315	3,3	8,8	277	2,9	8,6	295	3,1
Traktory	dni	1,5	426	4,4	1,6	514	5,3	1,6	473	4,9
Nasiona	q		357	3,7		353	3,6		355	3,7
Nawozy min.			1258	13,1		1269	13,1		1264	13,1
w tym:										
azotowe	q	3,7			3,8			3,8		
fosforowe	q	2,7			2,0			2,2		
potasowe	q	2,4			2,5			2,5		
wapno	q	8,0			7,9			7,9		
Obornik			980	10,2		1297	13,4		1149	11,9
Koszty pośrednie			3051	31,7		2932	30,2		2988	30,9
Razem			**9624**	**100,0**		**9696**	**100,0**		**9663**	**100,0**
Liście	q/ha	68,4	547		54,4	435		57,2	458	
Koszt korzeni			9077			9261			9205	
Plon korzeni bur. cukr.	q/ha	171			136			143		
Koszt 1 q korzeni			**53**			**68**			**64**	

Tabela 17

Nakład na produkcję buraków cukrowych — zebranych w 1960 r. (pełny cykl produkcji — w przeliczeniu na 1 ha)

Wyszczególnienie	Jedn. miary	PGR niskonakładowe			PGR wysokonakładowe			Ogółem		
		ilość	zł	%	ilość	zł	%	ilość	zł	%
Robotnicy	dni	59,0	3544	35,8	53,6	3526	33,1	55,9	3534	34,2
Konie	dni	7,1	220	2,2	8,0	224	2,1	7,6	222	2,2
Traktory	dni	1,4	376	3,8	1,8	432	4,1	1,6	407	4,0
Nasiona	q		323	3,3		333	3,1		329	3,2
Nawozy min.			1138	11,5		1157	10,9		1148	11,1
w tym:										
azotowe	q	3,7			3,4			3,5		
fosforowe	q	2,1			1,7			1,8		
potasowe	q	2,6			2,2			2,3		
wapno	q	4,5			6,9			6,1		
Obornik			1124	11,3		1415	13,3		1289	12,5
Koszty pośrednie			3181	32,1		3552	33,4		3391	32,8
w tym:										
k. wsp. rośl.			731	7,4		885	8,3		818	7,9
k. og. gosp.			2450	24,7		2667	25,1		2573	24,9
Razem			**9906**	**100,0**		**10639**	**100,0**		**10320**	**100,0**
Liście	q/ha	94,8	758		102,4	819		99,2	794	
Koszt korzeni			9148			9820			9526	
Plon korzeni bur. cukr.	q/ha	237			256			248		
Koszt 1 q korzeni			**39**			**38**			**38**	

Tabela 18

Nakłady na produkcję buraków pastewnych — zebranych w 1959 r. (pełny cykl produkcji — w przeliczeniu na 1 ha)

Wyszczególnienie	Jedn. miary	PGR niskonakładowe			PGR wysokonakładowe			Ogółem		
		ilość	zł	%	ilość	zł	%	ilość	zł	%
Robotnicy	dni	58,2	3181	33,3	52,9	3174	30,4	55,5	3178	31,9
Konie	dni	10,7	396	4,1	13,2	424	4,1	12,0	410	4,1
Traktory	dni	1,5	416	4,4	1,9	586	5,6	1,7	503	5,0
Nasiona	q		349	3,7		334	3,2		341	3,4
Nawozy min.			922	9,7		1103	10,6		1014	10,1
w tym:										
azotowe	q	2,8			3,6			3,2		
fosforowe	q	1,5			2,0			1,7		
potasowe	q	1,4			2,0			1,7		
wapno	q	6,1			3,3			4,7		
Obornik			993	10,4		1321	12,7		1161	11,6
Koszty pośrednie			3289	34,4		3482	33,4		3388	33,9
Razem			**9546**	**100,0**		**10424**	**100,0**		**9995**	**100,0**
Liście	q/ha	26,4	211		26,4	211		26,4	211	
Koszt korzeni			9335			10213			9784	
Plon korzeni bur. past.	q/ha	264			264			264		
Koszt 1 q korzeni			**35**			**39**			**37**	

Tabela 19

Nakłady na produkcję buraków pastewnych — zebranych w 1960 r. (pełny cykl produkcji — w przeliczeniu na 1 ha)

Wyszczególnienie	Jedn. miary	PGR niskonakładowe			PGR wysokonakładowe			Ogółem		
		ilość	zł	%	ilość	zł	%	ilość	zł	%
Robotnicy	dni	55,6	3275	32,3	55,0	3610	32,9	55,3	3449	32,6
Konie	dni	11,9	358	3,5	11,1	300	2,7	11,5	328	3,1
Traktory	dni	1,6	415	4,1	2,2	508	4,6	1,9	463	4,4
Nasiona	q		333	3,3		314	2,9		323	3,1
Nawozy min.			979	9,7		927	8,5		952	9,0
w tym:										
azotowe	q	2,8			3,2			3,0		
fosforowe	q	1,7			1,2			1,4		
potasowe	q	2,0			2,0			2,0		
wapno	q	4,4			2,6			3,5		
Obornik			1086	10,7		1432	13,1		1266	12,0
Koszty pośrednie			3690	36,4		3879	35,3		3788	35,8
w tym:										
k. wsp. rośl.			850	8,4		945	8,6		899	8,5
k. og. gosp.			2840	28,0		2934	26,7		2889	27,3
Razem			**10136**	**100,0**		**10970**	**100,0**		**10569**	**100,0**
Liście	q/ha	29,0	232		44,6	357		36,8	294	
Koszt korzeni			9904			10613			10275	
Plon korzeni bur. past.	q/ha	290			446			368		
Koszt 1 q korzeni			**34**			**24**			**28**	

Tabela 20

Nakłady na produkcję ziemniaków — zebranych w 1959 r. (pełny cykl produkcji — w przeliczeniu na 1 ha)

Wyszczególnienie	Jedn. miary	PGR niskonakładowe			PGR wysokonakładowe			Ogółem		
		ilość	zł	%	ilość	zł	%	ilość	zł	%
Robotnicy	dni	41,3	2290	23,0	47,4	2822	24,3	44,4	2562	23,7
Konie	dni	15,3	570	5,7	16,4	510	4,4	15,8	539	5,0
Traktory	dni	1,9	516	5,2	2,4	724	6,2	2,2	622	5,8
Sadzeniaki	q		1590	16,0		1731	14,9		1662	15,4
Nawozy min.			452	4,5		495	4,3		474	4,4
w tym:										
azotowe	q	1,2			1,3			1,2		
fosforowe	q	1,1			1,1			1,1		
potasowe	q	1,3			1,6			1,4		
wapno	q	1,4			1,0			1,2		
Obornik			964	9,7		1260	10,9		1116	10,3
Koszty pośrednie			3564	35,9		4057	35,0		3816	35,4
Razem			**9946**	**100,0**		**11599**	**100,0**		**10791**	**100,0**
Plon ziemniaków	q/ha	127			141			134		
Koszt 1 q ziemniaków			**78**			**82**			**81**	

Tabela 21

Nakłady na produkcję ziemniaków — zebranych w 1960 r. (pełny cykl produkcji — w przeliczeniu na 1 ha)

Wyszczególnienie	Jedn. miary	PGR niskonakładowe			PGR wysokonakładowe			Ogółem		
		ilość	zł	%	ilość	zł	%	ilość	zł	%
Robotnicy	dni	42,3	2472	23,4	46,6	3039	24,8	44,6	2778	24,1
Konie	dni	12,5	384	3,6	13,6	367	3,0	13,1	375	3,3
Traktory	dni	2,3	582	5,5	2,6	625	5,1	2,7	605	5,3
Sadzeniaki	q		1788	16,9		1893	15,4		1845	16,1
Nawozy min.			406	3,9		417	3,4		412	3,6
w tym:										
azotowe	q	1,1			1,1			1,1		
fosforowe	q	0,9			0,9			0,9		
potasowe	q	1,2			1,2			1,2		
wapno	q	0,6			1,1			0,8		
Obornik			1019	9,7		1402	11,4		1226	10,7
Koszty pośrednie			3904	37,0		4516	36,9		4236	36,9
w tym:										
k. wsp. rośl.			886	8,4		1056	8,6		978	8,5
k. og. gosp.			3018	28,6		3461	28,3		3258	28,4
Razem			10555	100,0		12260	100,0		11477	100,0
Plon ziemniaków	q/ha	102			144			124		
Koszt 1 q ziemniaków			**103**			**85**			**93**	

Tabela 22

Nakłady na produkcję siana — zebranego w 1960 r. (na 1 ha rocznie)

Wyszczególnienie	Jedn. miary	PGR niskonakładowe			PGR wysokonakładowe			Ogółem		
		ilość	zł	%	ilość	zł	%	ilość	zł	%
Robotnicy	dni	8,8	507	27,3	10,1	663	29,0	9,4	588	28,2
Konie	dni	4,1	123	6,6	4,9	138	6,0	4,5	131	6,3
Traktory	dni	0,5	119	6,4	0,7	177	7,7	0,6	149	7,2
Nawozy min.			217	11,7		178	7,8		197	9,5
w tym:										
azotowe	q	0,4			0,4			0,4		
fosforowe	q	0,5			0,8			0,6		
potasowe	q	0,5			0,6			0,6		
wapno	q	1,3			0,4			1,0		
Koszty pośrednie			893	48,0		1131	49,5		1016	48,8
w tym:										
k. wsp. rośl.			206	11,1		272	11,9		240	11,5
k. og. gosp.			687	36,9		859	37,6		776	37,3
Razem			**1 859**	**100,0**		**2287**	**100,0**		**2031**	**100,0**
Plon siana	q/ha	33			42			37		
Koszt 1 q siana			**56**			**54**			**56**	

Tabela 23

Nakłady na bydło mleczne w 1959/60 r. (rocznie na 1 krowę)

Wyszczególnienie	Jedn. miary	PGR niskonakładowe			PGR wysokonakładowe			Ogółem		
		ilość	zł	%	ilość	zł	%	ilość	zł	%
Pasze razem:			3383	42,3		4025	44,5		3711	43,4
w tym:										
treściwe	q	5,1	1079	13,5	7,5	1674	18,5	6,3	1383	16,2
okopowe	q	16,4	535	6,7	14,6	468	5,2	15,5	501	5,9
Ściółka			358	4,5		373	4,1		365	4,3
Utrzymanie buhai (lub inseminacja)			128	1,6		119	1,3		124	1,5
Robotnicy	dni	31,2	1746	21,8	32,6	1939	21,2	31,9	1844	21,6
Konie	dni	8,2	312	3,9	9,7	300	3,3	8,9	306	3,6
Koszty pośrednie (łącznie z utrzym. budynku)			2068	25,9		2316	25,6		2194	25,6
Razem			**7995**	**100,0**		**9072**	**100,0**		**8544**	**100,0**
Ubytek wartości			150			208			179	
Ogółem			**8145**			**9280**			**8723**	
Wartość obornika	q	102	2040		101	2020		102	2040	
Koszt prod. mleka			6105			7260			6683	
Produkcja mleka	l	2630			2980			2809		
Koszt 1 l mleka			2,32			2,44			2,38	

Tabela 24

Nakłady na bydło mleczne w 1960/61 r. (rocznie na 1 krowę)

Wyszczególnienie	Jedn. miary	PGR niskonakładowe			PGR wysokonakładowe			Ogółem		
		ilość	zł	%	ilość	zł	%	ilość	zł	%
Pasze razem:			3805	47,8		4428	50,1		4127	49,1
w tym:										
treściwe	q	4,9	1047	13,2	6,8	1431	16,2	5,9	1244	14,8
okopowe	q	16,2	501	6,3	19,3	592	6,7	17,8	548	6,5
Ściółka			377	4,7		370	4,2		374	4,4
Utrzymanie buhai (lub inseminacja)			117	1,5		97	1,1		107	1,3
Robotnicy	dni	30,4	1815	22,8	30,9	2026	22,9	30,6	1924	22,9
Konie	dni	9,3	292	3,7	10,8	297	3,4	10,1	295	3,5
Ueper. i amort. budynku			160	2,0		155	1,8		157	1,9
Koszty pośrednie			1391	17,5		1456	16,5		1424	16,9
Razem			**7957**	**100,0**		**8829**	**100,0**		**8408**	**100,0**
Ubytek wartości			119			111			115	
Ogółem			**8076**			**8940**			**8523**	
Wartość obornika	q	102	2040		101	2020		101	2020	
Koszt prod. mleka			6036			6920			6503	
Produkcja mleka	l	2601			3011			2817		
Koszt 1 l mleka			2,31			2,30			2,30	

Tabela 25

Nakłady na chlewnię macior w 1959/60 r. (rocznie na 1 maciorę)

Wyszczególnienie	Jedn. miary	PGR niskonakładowe			PGR wysokonakładowe			Ogółem		
		ilość	zł	%	ilość	zł	%	ilość	zł	%
Pasze i ściółka			4336	57,3		4245	61,7		4291	59,4
w tym:										
treściwe	q	8,6	1899	25,1	9,6	1856	27,0	9,1	1878	26,0
okopowe	q	15,8	969	12,8	20,1	1164	16,9	18,0	1067	14,8
mleko pełne	l	278	666	8,8	99	239	3,5	188	452	6,5
mleko chude	l	1088	544	7,2	1038	519	7,5	1064	532	7,4
Opał do parn.			60	0,8		67	1,0		63	0,9
Koszt knura			644	8,5		493	7,2		568	7,9
Robotnicy	dni	19,1	1073	14,2	18,0	1023	14,8	18,5	1048	14,5
Konie	dni	3,9	148	2,0	2,4	61	0,9	3,1	104	1,4
Koszty pośrednie (łącznie z utrzym. budynku)			1302	17,2		995	14,4		1148	15,9
Razem			**7563**	**100,0**		**6884**	**100,0**		**7222**	**100,0**
Ubytek wartości			380			87			245	
Ogółem			**7943**			**6971**			**7467**	
Obornik	q	38,4	768		37,7	754		38,0	760	
Koszt prod. prosiąt			7175			6217			6707	
Liczba odchowanych prosiąt		10,3			12,9			11,6		
Koszt 1 prosięcia			**697**			**482**			**578**	

Tabela 26

Nakłady na chlewnię macior w 1960/61 r. (rocznie na 1 maciorę)

Wyszczególnienie	Jedn. miary	PGR niskonakładowe			PGR wysokonakładowe			Ogółem		
		ilość	zł	%	ilość	zł	%	ilość	zł	%
Pasze i ściółka			3790	60,9		3865	59,6		3826	60,3
w tym:										
treściwe	q	8,4	1855	29,8	9,2	1988	30,7	8,8	1919	30,2
okopowe	q	12,6	710	11,4	15,0	814	12,6	13,8	760	12,0
mleko pełne	l	175	419	6,7	81	195	3,0	130	311	4,9
mleko chude	l	182	364	5,9	247	493	7,6	213	426	6,7
Opał do par.			45	0,7		55	0,8		48	0,8
Koszt knura			397	6,4		430	6,6		413	6,5
Robotnicy	dni	17,8	1036	16,7	15,2	1010	15,6	16,5	1024	16,1
Konie	dni	3,3	109	1,8	3,4	95	1,5	3,4	102	1,6
Reper. i amort. budynku			158	2,5		220	3,4		188	3,0
Koszty pośrednie			684	11,0		808	12,5		745	11,7
Razem			**6219**	**100,0**		**6483**	**100,0**		**6346**	**100,0**
Ubytek wartości			180			177			178	
Ogółem			**6399**			**6660**			**6524**	
Obornik	q	37,2	744		37,3	746		37,2	744	
Koszt prod. prosiąt			5655			5914			5780	
Liczba odchowanych prosiąt		10,0			12,9			11,4		
Koszt 1 prosięcia			**566**			**458**			**507**	

Tabela 27

Nakłady na tucz trzody chlewnej w 1959/60 r. (na 100 kg przyrostu)

Wyszczególnienie	Jedn. miary	PGR niskonakładowe			PGR wysokonakładowe			Ogółem		
		ilość	zł	%	ilość	zł	%	ilość	zł	%
Pasze i ściółka			1713	70,9		1679	74,9		1693	73,1
w tym:										
treściwe	q	4,0	885	36,6	4,6	979	43,6	4,4	938	40,5
okopowe	q	9,8	600	24,8	7,9	447	19,9	8,5	512	22,1
mleko chude	l	256	128	5,3	252	126	5,6	254	127	5,5
Opał do par.			36	1,5		23	1,0		29	1,3
Robotnicy	dni	4,7	262	10,8	4,1	238	10,6	4,3	248	10,7
Konie	dni	1,6	62	2,6	1,0	28	1,2	1,3	43	1,8
Koszty pośrednie (łącznie z utrzym. budynku)			342	14,2		276	12,3		304	13,1
Razem			**2415**	**100,0**		**2244**	**100,0**		**2317**	**100,0**
Obornik	q		260			243			250	
Koszt przyrostu			2155			2001			2067	
Koszt 1 kg przyrostu			**21,6**			**20,0**			**20,7**	
Waga sprzed. tucznika	kg	113			102			107		
Przyrost na 1 sztuce	kg	98			87			92		
Koszt przyrostu na 1 sztuce			2117			1740			1904	
Koszt prod. prosięcia			697			482			578	
Koszt prod. tucznika			2814			2222			2482	
Przec. przyrost dzienny	g	316			332			325		
Koszt 1 kg żywca			24,9			**21,8**			**23,2**	

Tabela 28

Nakłady na tucz trzody chlewnej w 1960/61 r. (na 100 kg przyrostu)

Wyszczególnienie	Jedn. miary	PGR niskonakładowe			PGR wysokonakładowe			Ogółem		
		ilość	zł	%	ilość	zł	%	ilość	zł	%
Pasze i ściółka			1538	70,8		1560	72,6		1553	72,0
w tym:										
treściwe	q	3,8	840	38,7	4,2	908	42.3	4,0	885	41,0
okopowe	q	8,2	474	21,8	6,3	359	16,7	7,0	398	18,5
mleko chude	l	88	44	2,0	208	104	4,8	168	84	3,9
Opał do parn.			37	1,7		26	1,2		29	1,3
Robotnicy	dni	4,0	234	10,8	3,2	215	10,0	3,5	221	10,3
Konie	dni	1,2	42	1,9	1,1	30	1,4	1,2	34	1,6
Reper. i amort. budynku			38	1,8		27	1,3		31	1,4
Koszty pośrednie			283	13,0		291	13,5		288	13,4
Razem			**2172**	**100,0**		**2149**	**100,0**		**2156**	**100,0**
Obornik			263			249			253	
Koszt przyrostu			1909			1900			1903	
Koszt 1 kg przyrostu			**19,1**			**19,0**			**19,0**	
Waga sprzed. tucznika	kg	102			100			101		
Przyrost na 1 sztuce	kg	87			85			86		
Koszt przyrostu na 1 sztuce			1662			1615			1634	
Koszt prod. prosięcia			566			458			507	
Koszt prod. tucznika			2228			2073			2141	
Przec. przyrost dzienny	g	290			311			305		
Koszt 1 kg żywca			**21,8**			**20,7**			**21,2**	

Odmiennie kształtuje się sytuacja w kosztach produkcji zwierzęcej liczonych tą metodą. Koszty produkcji mleka w PGR okazują się być znacznie niższe niż przeciętne koszty w gospodarstwach indywidualnych, a koszty żywca wieprzowego są w PGR mniej więcej na tym samym poziomie co koszty w gospodarce indywidualnej. Pewnym wyjaśnieniem tych prawidłowości mogą być dane zawarte w tabeli II.

Tabela II

Porównawcze zestawienie wybranych nakładów wyrażonych w jednostkach naturalnych — 1959/60 r.

Wyszczególnienie	Jedn. miary	PGR	Gospodarstwa indywidualne		
			Poznań Bydgoszcz	Łódź Warszawa	Białystok
Żyto ozime na 1 ha					
Robotnicy	rob.-dni	15,0	17,6	20,2	18,3
Konie	konio-dni	5,8	13,7	8,4	11,4
Traktory	trakt.-dni	1,3	—	—	—
Nawozy azotowe	q	1,1	0,9	0,6	0,3
Nawozy fosforowe	q	1,0	0,9	0,9	0,6
Nawozy potasowe	q	1,0	0,5	0,2	—
Ziemniaki na 1 ha					
Robotnicy	rob.-dni	44,4	41,0	50,6	55,9
Konie	konio-dni	15,8	26,7	20,9	29,8
Traktory	trakt.-dni	2,2	—	—	—
Nawozy azotowe	q	1,2	0,7	0,5	0,2
Nawozy fosforowe	q	1,1	0,4	0,5	—
Nawozy potasowe	q	1,4	0,9	0,8	0,2
Buraki cukrowe na 1 ha					
Robotnicy	rob.-dni	54,5	71,0	103,4	—
Konie	konio-dni	8,6	33,5	50,3	—
Traktory	trakt.-dni	1,6	—	—	—
Nawozy azotowe	q	3,8	4,0	2,4	—
Nawozy fosforowe	q	2,2	3,0	1,9	—
Nawozy potasowe	q	2,5	1,8	1,7	—
Bydło na 1 szt.					
Robotnicy	rob.-dni	22,4	61,66	91,61	73,52
Konie	konio-dni	6,7	6,35	2,18	1,24
Pasze treściwe	q	5,0	3,25	1,92	1,29
Pasze okopowe	q	11,3	17,11	15,18	15,35
Trzoda chlewna na 100 kg					
Robotnicy	rob.-dni	4,3	9,14	15,80	12,08
Konie	konio-dni	1,3	0,35	0,05	0,04
Pasze treściwe	q	4,4	2,31	1,74	1,88
Pasze okopowe	q	8,5	6,25	9,64	10,66
Jednostki karmowe	kg	7,6	5,21	5,36	5,86

Jak wynika z tabeli II, mechanizacja pracy w PGR w produkcji zbóż i ziemniaków dała istotne zmniejszenie zużycia końskiej siły pociągowej, ale względnie znacznie słabiej wpłynęła na zmniejszenie nakładów siły roboczej na hektar. Natomiast w uprawie buraków cukrowych nakłady siły roboczej w PGR są już znacznie niższe niż odpowiednie nakłady w gospodarce chłopskiej.

Zużycie nawozów sztucznych, a szczególnie potasowych jest w PGR przy uprawie zbóż i ziemniaków znacznie wyższe niż w gospodarstwach chłopskich. W uprawie buraków cukrowych jedynie rejon poznańsko-bydgoski wykazuje wyższe dawki nawozów azotowych i fosforowych na hektar w porównaniu z PGR.

Oczywiście na wysokość kosztu w PGR oprócz nakładów naturalnych wpływają znacznie wyższe koszty ogólnogospodarcze w porównaniu z indywidualną gospodarką chłopską.

Natomiast w produkcji zwierzęcej wielkostadna hodowla bydła i trzody chlewnej w PGR daje radykalną oszczędność w nakładach pracy. Jednakże zużycie pasz treściwych jest w PGR (szczególnie w tuczu trzody chlewnej) znacznie wyższe w porównaniu z gospodarką indywidualną.

Ogólnie zatem można stwierdzić, że jak dotychczas (wbrew powierzchownemu mniemaniu) PGR góruje istotnie nad gospodarką indywidualną pod względem **wydajności pracy** w produkcji zwierzęcej.

Tabela III

Wydajność pracy* w PGR i w gospodarstwach chłopskich w 1959/60 r. (produkcja na 1 dzień pracy)

Produkt		PGR	Gospodarstwa indywidualne		
			Poznań Bydgoszcz	Łódź Warszawa	Białystok
Żyto	w q	1,27	0,96	0,78	0,76
Ziemniaki	w q	3,02	3,12	2,53	2,43
Buraki cukrowe	w q	4,44	3,77	2,45	—
Bydło	w ltr	125	36	28	23
Trzoda chlewna	w kg	23	11	6	8

* dla 1960/61 r.

W hodowli bydła efektywność wykorzystania pasz treściwych dla produkcji mleka powyżej 2000 litrów jest w PGR wyższa niż w gospodarce chłopskiej. Wynosi ona dla PGR (reprezentacja badana) 1,62 litra na kg paszy treściwej. Odpowiednie wskaźniki dla gospodarstw chłopskich rejonu poznańsko-bydgoskiego wynoszą 0,71 litra, a dla rejonu łódzko-warszawskiego — 0,62 litra na kilogram paszy treściwej.

Natomiast w produkcji trzody chlewnej efektywność wykorzystania pasz jest w PGR znacznie gorsza niż w gospodarce chłopskiej (kosztowny tucz oparty na paszach treściwych). W odróżnieniu od hodowli bydła intensywny system tuczu oparty na paszach treściwych nie został w PGR zrekompensowany istotnie wyższą produktywnością w stosunku do gospodarki chłopskiej.

Interesujące może być również zestawienie kosztów w przodującej grupie gospodarstw PGR z danymi gospodarki chłopskiej z rejonu poznańsko-bydgoskiego, tzn. rejonu o najwyższej kulturze rolnej.

Tabela IV

Koszt produkcji podstawowych produktów rolnych w PGR (grupa wysokonakładowa) i w gospodarstwach indywidualnych rejonu poznańsko-bydgoskiego w 1960/61 r.

Nazwa produktu	PGR wysokonakład.		Gospod. indywid.	
	plon wydajność	koszt jedn. zł	plon wydajność	koszt jedn. zł
Pszenica	20,0	285	19,3	191
Żyto	22,1	230	17,1	184
Jęczmień	25,2	201	21,6	148
Owies	23,0	225	20,0	153
Ziemniaki	144	85	137,0	53
Buraki cukrowe	256	38	268,0	27
Mleko	3011	2,30	2243	2,31
Tuczniki	100	20,70	100	17,89

Jak z powyższego zestawienia wynika nawet w wysokonakładowych PGR występuje jeszcze istotna potrzeba oszczędności nieefektywnych nakładów i nadmiernych kosztów ogólnych.

Bardziej szczegółowe dane dla analizy porównawczej pomiędzy PGR i indywidualną gospodarką chłopską zawiera załączony do tego rozdziału aneks tabelaryczny.